

AAMUN KOITTO

Ortodoksinen seurakunta- ja aikakauslehti

5 ♦ 24.11.2014 ♦ 8 €

PYHÄ-JUHLA

AAMUN KOITTO

Ortodoksinen aikakauslehti

tässä numerossa

TUUKKA RANTANEN

4 Toisena joulupäivänä 26.12. vietetään Kristuksen pakolaisuuden muistoa.

PENTTI POTKONEN

11 Pyhän Georgios Voittajan tsasouna avaa oven koko maailmaan.

VELI TIMOTEUS

"Lapsi on syntynyt meille, poika on annettu meille. Hän kantaa valtaa harteillaan, hänen nimensä on Ihmeellinen Neuvontuoja, Väkevä Jumala, Iankaikkinen Isä, Rauhan Ruhtinas." (Jesaja 9:6)

Pyhien Sergein ja Hermanin Veljeskunta toivottaa jokaiselle Aamun Koiton lukijalle hyvää Kristuksen syntymän juhlaa ja Jumalan huolenpitoa tulevana Herran vuonna 2015!

- 4-7 Vainotut assyrialaiset**
Irakin kristittyjen juuret ulottuvat aina apostoleihin asti, ja assyrialaiden historia noin 5000 vuoden taakse.
- 8-9 Arkkiepiispan haastattelu**
Arkkiepiispa Leo murehtii kristittyjen vainoa Lähi-idässä
- 10-11 Tsasouna, joka halusi avautua kaikille**
Yrittäjä Pekka VIIjakaisen ja pianisti Anastasia Injushinan tsasounan avajaisia seurasi 9000 katsojaa netin välityksellä.
- 12-13 Kasvokkain**
Riitta Rantila
- 14 Helmenkalastaja**
Jouluyö – juhlayö
- 15 Sana tuli lihaksi**
- 16-19 Aikamatka jouluun**
Kirkon juhlat vietetään aina preesensissä, tänään. Inhimillisessä katsannossa joulut kurottavat kuitenkin aina myös menneeseen ja tulevaan.

20-23 Uutisvaaka, Vieraskirja, Media

- 24 Kirjat**
- 25 Venäjänkielinen sivu**
- 26-27 Ilmoituksia**
- 28 Isien opetuksia**

Aamun Koitto PSHV:n ja Karjalan hiippakunnan seurakuntien lehti, perustettu 1896, www.aamunkoitto.fi
Kustantaja Pyhien Sergein ja Hermanin Veljeskunta ry. (PSHV), Valamontie 42, 79850 Uusi-Valamo
Toimituskunta KS Joensuun piispa Arseni, toimittaja Risto Lindstedt, toimituspäällikkö Mauri Liukkonen, pastori Bogdan Grosu, pappismunkki Johannes Parviainen, pastori Tuomas Kallonen, pastori Tuomas Järvelin, toimitussihteeri Mari Vainio **Päätoimittaja** piispa Arseni, Kotalahdentie 49, 71920 Pajujärvi, puh. 0206 100 258, piispa.arseni@ort.fi **Toimitussihteeri** Mari Vainio, puh. 050 564 8899, mari.vainio@ort.fi
Tilaukset, peruutukset, osoitteenmuutokset ja laskutus puh. 0206 100 490, aamun.koitto@ort.fi
Ilmoitusmyynti, -aineistot ja trafiikki puh. 050 584 5587, simo.palviainen@entra.fi **Taitto** Aste Helsinki Oy **Painaminen** Oy Scanweb Ab **Irtonumerot** Akateeminen Kirjakauppa (Helsinki), Tuohus-myyrmälät (Valamo ja Helsinki) ISSN 0355-9009 **Seuraava numero ilmestyy** 16.2. **Seuraavan numeron aineistopäivä** 29.12. **Kannen kuva:** Pentti Potkonen

iankaikkisesti

Arkipyhä –
juhlapäivä

Joulu lähestyy. Tänä vuonna joulupäivä sattuu torstaipäivälle. Juhlapäivä on siis keskellä viikkoa.

Nykyisen kielenkäytön mukaan kysymyksessä on ns. arkipyhä, omituinen kahden merkitykseltään tietyllä tavalla vastakkaisen sanan liitto. Sen syntyminen on tosin helppo arvata koska meillä on juhlapyhä, sunnuntaille sattuva juhla, niin arkeen osuva on sitten arkipyhä.

On unohtunut, että sanassa juhlapyhä se ”pyhä” tarkoittaa nimenomaan sunnuntaita, lepopäivää, ei juhlaa. ”Muista pyhittää lepopäivä!”, kuuluu käsky

(II Moos. 20:8-11). Loogisesti ajateltuna olisi siis sana ”juhlapäivä” osuvampi kuin nyt käytössä oleva ”arkipyhä”.

Puhekielessä sanan ”pyhä” merkitys pyhäpäivänä on vielä säilynyt, vaikka käytännössä sen – siis sunnuntain – pyhittämisen laita on niin ja näin. Ainakin kotityöt joudutaan monessa perheessä hoitamaan juuri sunnuntaina, eikä taida löytyä tehdasta, joka keskeyttäisi toimintansa sunnuntaiksi liikennevälineistä puhumattakaan. Eikä liene kovinkaan harvinaista kuulla kysymys: ”Mitä aiot tehdä pyhänä?” Mutta onhan edes päivän nimitys säilynyt alkuperäisessä merkityksessään.

Me valmistaudumme juhlaan paastolla. Joulupaasto – suuren paaston mittainen – on meneillään, moniko mahtaa sen muistaa?

Allekirjoittanut on joskus miettinyt, että seuraamalla kirkon määrittämiä paasto-aikoja pysyy fyysisestikin terveenä ilman mitään erityisiä laihdutuskuureja.

Kirkko huolehtii jäsenistään sekä fyysisesti että hengellisesti.

Outi Kotamo

Juhlan odotuksessa

uoden kiertoa rytmittävät arki ja juhla. Molempia tarvitaan, sillä juhla ei tuntuisi juhlalta ilman sen vastapainoksi asettuvaa arkista elämää töineen ja touhuineen. Kirkon elämässä vuorottelevat lisäksi paastopäivät ja paastokaudet vastapainona juhla-ajalle ja paastottomille arkipäiville. Pian vietettävää Kristuksen syntymäjuhlaa edeltää neljäkymmenpäiväinen paasto. Se on kestoaltaan aivan samanpituinen, kuin ennen pääsiäistä oleva suuri paasto. Erotuksena vain se, että joulupaastossa ei sunnuntaipäiville ole erityisiä teemoja, eivätkä liturgiset tekstit valmista samalla tavalla edessä olevaan juhlaa, kuin Kristuksen ylösnousemusjuhlän edellä.

Joulupaaston ajalla Valamoon kokoontuu kirkolliskokous. Sen asialistalla on ainoastaan yksi aloite, mutta sen sijaan useita työryhmien valmistelema raportteja. Niistä tulee vilkasta keskustelua herättämään ainakin hallinnon kehittämistyöryhmän raportti. Sitä merkitykseltömmäksi eivät käsittelyssä kuitenkaan saisi jäädä kirkon kulttuuriperintöstrategia tai kirkon omia opintoja koskevan työryhmän mietintö. Ensin mainittu on tärkeä siksi, että kirkon hallussa ja vastuulla on kulttuurihistoriallisesti merkittävää kansallisuusmuistoa. Toinen puolestaan sen vuoksi, että koulutus on ensiarvoisen tärkeää ammattiin valmistumiseksi ja sen jälkeen ammattitaidon ylläpitämiseksi. Oman innostuksen perusteella papillista työtä tekeville opiskelu on puolestaan välttämätöntä perustietojen ja taitojen saavuttamiseksi.

Kristuksen syntymäjuhlän edellä on monien vaikea hiljentyä juhlan odotukseen. Kaupoissa soivat joululaulut jo marraskuun puolivälistä lähtien ja ruoka-kauppoja myöten on liikkeissä esillä jouluista myytävää. Moniin seurakuntiimme on myös tullut vieras tapa alkaa juhlia joulua ennen aikaansa eli viettää ns. pikkujoulua. Oman kirkollisen kulttuurin säilyttäminen on vähemmistölle vaikea mutta arvokas asia. Oman kirkkomme perinteen säilyttämisessä on meillä parannettavaa ja parannus on hyvä aloittaa jo tästä joulupaastosta. Juhla tuntuu juhlalta vasta oikeaan aikaan vietettynä, paaston päätyttyä.

Piispa Arseni

Arameankieliset
joululaulut soivat
Oulussa assyrialaisen
kuoron laulamana.

Vainotut assyrialaiset

Toisena joulupäivänä 26.12. vietetään Kristuksen pakolaisuuden muistoa. Ei liene haitaksi vaikka palauttaisimme tapahtuman muiston mieliimme useamminkin, erityisesti Suomeen saapuvia pakolaisia kohdatessamme.

Noin neljäkymmentä ääntä yhtyy lauluun, joka soi haikeasti Oulun Pyhän Kolminaisuuden katedraalissa arameaksi – kielellä, jota Kristus puhui. Osa laulajista itkee, kädet tekevät ristinmerkkejä. Assyrialaiset kristityt, jotka ovat jo 1990-luvulta saakka käyneet aktiivisesti Oulun ortodoksisen seurakunnan jumalanpalveluksissa, veisaavat edellisenä iltana sairaalassa menehtyneen Julijan muistolle.

– Hänen 105-vuotias äitinsä elää yhä Irakissa, kertoo Julijan poika.

– Hän ei tosin enää näe, mutta on muuten terve ja voi hyvin.

Illalla suuri joukko assyrialaisia kokoontuu kunnioittamaan edesmenneen muistoa luterilaisella seurakuntakodilla, jossa heidän on tapana kokoontua lauantaisin. Yhtenä tärkeänä osana kokoontumisia on oman äidinkielen opiskelu, mikä oli kiellettyä Saddam Husseinin hallituksessa Irakissa.

Tänä viikonloppuna oli alunperin tarkoitus juhlistaa Idän assyrialaisen kirkon patriarkan Mar Dinkha IV:n virkaanastujaisten vuosipäivää, mutta iltamat peruttiin Julijan perhettä kohdanneen surun vuoksi. On puhuttelevaa nähdä, kuinka välittömästi koko yhteisö tukee ja lohduttaa menetyksen kohdanneita – suruun ottavat osaa myös paikalle tulevat kurditaustaiset muslimiyntävät.

– Tällaista luontevaa ja toinen toisiaan

kunnioittavaa oli yhteiselämämme muslimien ja kristittyjen kesken parhaimmillaan myös Irakissa, kertoo eläkkeellä oleva opettaja Paulus Al-Nazary.

- Täällä Suomessa se on yhä mahdollista, mutta monin paikoin Irakissa tilanne on viime vuosina muuttunut äärifundamentalistien tähden, viimeisimpänä Isis-järjestön raakuuksien seurauksena.

Yhdysvaltojen sodat Irakia vastaan vuosina 1991 ja 2003 talouspakotteineen toivat miljoonien irakilaisten elämään suuren ahdingon, josta miljoonat kärsivät edelleen. Länsimaissa ei välttämättä tule ajatella, että amerikkalaisten pommitusten kohteina oli myös monia Irakin kristittyjä kuten ne miehet, jotka henkensä uhalla pakotettiin palvelemaan Saddamin armeijassa. Eräs Oulussa asuvista assyrialaisista, Sargon Esho, kärsii edelleen pommitusten seurauksista.

- Kun tulin Suomeen pakolaisena, jouduin vielä käyttämään kävelykeppiä, mutta kiitos täällä saadun hyvän hoidon, olen päässyt kuntoutumaan, kertoo kahden sodan veteraani.

Vuoden 2003 sotaan hän ei enää joutunut, mutta sodan aiheuttaman sekasorron seurauksena Sargon joutui perheineen pakenemaan Irakista.

- Sain elää yli 40 vuotta rauhassa ja sovussa musliminaapurieni kanssa, mutta asenteet meitä kristittyjä kohtaan muuttuivat radikaali-islamistien saadessa jalansijaa sodan jälkeen. Perhettäni alettiin uhkaila, ja vuonna 2004 seinäämme oli jätetty lappu, jossa todettiin että meidän on lähdeittävä tai meidät tapetaan.

Sargon, hänen vaimonsa ja kaksi lastaan pakenivat Syyriaan, jossa he joutuivat odotamaan epävarmuudessa viisi pitkää vuotta ennen kuin heidät lopulta vuonna 2009 otettiin pakolaisina Suomeen.

Kristittynä Irakissa

Suurin osa Oulussa asuvista noin 150 assyrialaiskristitystä tuli Suomeen 1990-luvulla, heidän joukossaan myös diplomi-insinööri Dlovan "Dilo" Ishaya, joka työskentelee Oulun kaupungin palveluksessa virastomestarina. Hän ja muut Suomessa

Dlovan "Dilo" Ishaya muistelupöydän ääressä.

asuvat assyrialaiset seuraavat kotimaansa uutisia murheellisina, sillä monien ystävät ja sukulaiset ovat kärsivien joukossa. Vaikka kristittyjen tilanne Irakin sotien jälkeen huononi dramaattisesti, myös aiempina vuosikymmeninä tapahtui käsittämättömiä julmuuksia.

- Olin 9-vuotias, kun ovellemme koputettiin pitkäperjantaina 1981. Isäni meni avaamaan, ja ulkona olevat miehet ampuivat hänet perheemme silmien edessä, Ishaya kertoo.

Hänen isänsä oli ollut kristittyjen kyläyhenteisön johtaja, ja tappajat halusivat painostaa heitä muuttamaan pois. Perhe pakenikin pian muiden kristittyjen kanssa läheiseen Dohukin kaupunkiin, jossa he asuivat Suomeen tuloonsa saakka.

- Elämä sielläkään ei ollut turvallista pommi-iskujen vuoksi, joista yksi tehtiin hääjuhlaan vuonna 1988.

Dilo ja hänen kaksi siskoaan olivat haavoittuneiden joukossa, ja hänen isosiskonsa kuoli.

- Silloin oli silti mahdollista vielä elää kristittynä Irakissa, nämä olivat yksittäistapauksia ja ihmiset olivat painostuksesta huolimatta toiveikkaita. Nykyisin Isis-

järjestö haluaa tuhota kristityt kokonaan ja vainot ovat kasvaneet äärimmilleen. En voi käsittää, kuinka Jumalan nimissä voidaan tehdä sellaisia hirmutekoja, vaikka ei tämä uutta ole.

- Armenian kansanmurhan yhteydessä Turkissa toteutettiin myös assyrialaisien kansanmurha, ja silloinkin tappajat ottivat valokuvia uhreistaan. Nyt erona vuoteen 1914 on vain se, että vuonna 2014 murhaajat ottavat raakuuksistaan värivalokuvia. Jos tilanne jatkuu tällaisena, Irakissa ei kymmenen vuoden kuluttua ole kuin muutamia tuhansia kristittyjä.

Irakin kristittyjen juuret ulottuvat aina apostoleihin asti, ja assyrialaisien historia noin 5000 vuoden taakse. Viimeisen sadan vuoden aikana heitä on lähtenyt maasta yhä runsaammin, ja nykyisin enemmistö asuu maan ulkopuolella.

- Jos vuonna 2003 kristittyjä asui maassa vielä 1,5 miljoonaa, nyt heitä on ehkä 300 000 tai enintään 400 000, tarkkaa lukua on vaikea sanoa kun mitään väestönlaskentaa ei voida toteuttaa. Joka päivä kristittyjen määrä vähenee ja pakolaisten joukko kasvaa. Jos maailma kääntää selkänsä, tilanne käy mahdottomaksi - ja se on sitä

Assyrialaiden oma pappi isä Nilos Poulus saapuu säännöllisesti Ruotsista toimittamaan jumalanpalveluksen Oulussa.

monille jo nyt pakolaisleireillä. Talvi on tullut ja perheet asuvat teltoissa. Kyse on ihmisistä joilla ennen meni hyvin ja jotka ovat nyt menettäneet lähes kaiken.

Parhaimpana ratkaisuna tilanteeseen Dilo Ishaya näkisi sen, että pakolaiset pääsisivät palaamaan koteihinsa.

– Jos pakolaiset eivät pääse palaamaan, mihin he menevät? Mistä löytyy turvapaikka miljoonille? Monet eivät kykene enää luottamaan hallintoviranomaisiin ja hallituksiin. Yksi vaikeimpia kysymyksiä on se, miten luottamus palautetaan, sillä ilman keskinäistä luottamusta on mahdoton rakentaa yhteistä tulevaisuutta.

– Amerikkalaisten ilmahyökkäykset eivät

auta telttakylissä asuvia, he tarvitsevat vaatteita, lämpöä ja ruokaa. Paikalliset asukkaat ovat auttaneet hätää kärsiviä, mutta heidän resurssinsa ovat rajalliset. Apua tulee myös kirkolta ja ulkomailla asuvilta assyrialaisilta. Paikalle on valitettavasti etsiytynyt sellaisiakin tahoja, jotka pyrkivät tekemään bisnestä pakolaisten hädällä myymällä ruokaa kiskurihintaan.

Suomalaisia kristittyjä Ishaya pyytää erityisesti muistamaan irakilaisia rukouksissaan, mutta muistuttaa myös kirkon päättäjien ja järjestöjen yhteiskunnallisista vaikutusmahdollisuuksista, jotta maastaan paenneille saataisiin apua ja he voisivat jälleen palata kotihinsa.

Joulu pakolaisena

Kuten monilla suomalaisilla, myös assyrialaisilla jouluperinteisiin kuuluu juhliminen yhdessä sukulaisten kesken. Juhlaan on valmistauduttu paastoten, ja jouluyön jumalanpalveluksen jälkeisenä aamuna kokoonnutaan yhteen suvun vanhimman kotiin.

– Jos jonkun perheessä on suruaika, ensin vieraillaan heidän luonaan tuke-massa ja lohduttamassa. Sitten jatketaan vierailuja muiden luona, syödään yhdessä ja vietetään juhlaa, Dilo Ishaya kertoo.

Perinteisesti kuolemaan liittyvä suruaika on assyrialaisperheissä kestänyt vähintään vuoden, mutta on saattanut vaikut-

AID SOCIETY IRAQ

AID SOCIETY IRAQ

Assyrialaiset kristityt

- Assyrialaiset ovat kristitty vähemmistökansa, joka on lähtöisin muinaisen Assyrian valtakunnan alueelta (nykyisin Syyrian, Irakin, Turkin ja Iranin alueella).
- Monet assyrialaiset kääntyivät jo apostolisena aikana kristityiksi. Esimerkiksi Arbelan piispoista on säilynyt katkeamaton luettelo vuodesta 104 lähtien. Vuoteen 325 mennessä suurin osa assyrialaisista oli jo pitkään ollut kristittyjä.
- Assyrialaiset ovat maksaneet uskostaan kovan hinnan. He joutuivat jo 300–600-luvuilla persialaisten ja vuodesta 630 lähtien muslimien vainon kohteeksi, ja sama on toistunut yhä uudestaan 2000-luvulle asti.
- Arviolta jopa 750 000 assyrialaista murhattiin 1914–1920 turkkilaisten toteuttamassa kansanmurhassa (samalla toteutettiin myös armenialaisten kansanmurha). Nykyisin yli puolet assyrialaisista elää maanpaossa ympäri maailmaa, ja heitä on noin 3–4 miljoonaa.
- Assyrialaiset kuuluvat Idän assyrialaiseen kirkkoon ja Kaldean katoliseen kirkkoon. Näiden lisäksi Irakin kristityt koostuvat vanhoista syyrialais-ortodoksisista kirkkoista, myöhemmin tulleista bysanttilaisista ortodokseista sekä muutamista protestanttisista yhteisöistä.
- Suomi-Assyria -yhdistys jakaa tietoa assyrialaisista ja tukee Irakin assyrialaisia. Englanninkielisiä nettisivuja: www.aina.org, www.assyrianchristians.com, www.news.assyrianchurch.org

Irakin toiseksi suurimmassa kaupungissa Mosulissa (ent. Ninive) asui kymmenen vuotta sitten noin 130 000 kristittyä, joista käytännössä lähes kaikki ovat nyt jättäneet kotinsa kun Isis-järjestö kesällä 2014 valtasi kaupungin. Kaikkiaan ennen vuoden 2003 Irakin sotaa maassa oli vielä yli miljoona kristittyä, nyt sadattuhannet ovat pakolaisia.

taa arkeen paljon pidempäänkin. Ishayan mielestä vähempikin riittäisi, vaikka hän tietää omakohtaisesti että surusta toipuminen vie aikaa.

– Isäni kuoleman jälkeen emme avanneet radiota tai televisiota vuoteen. Kävimme kirkossa, mutta emme viettäneet juhlaa kotona ainakaan kolmeen vuoteen. Äitini osallistui ensimmäisen kerran juhliin vasta yli kymmenen vuoden kuluttua vuonna 1993, jolloin minä ja veljeni pidimme yhteisen hääjuhlan – jossa noin puolet vieraista oli muslimiystäviämme, kurdeja. Suruai-kaan liittyvät tavat ovat osa kulttuuriamme, mutta mielestäni meidän pitäisi huomioda vahvemmin se, mitä kirkko opettaa. Mehän

uskomme ylösnousemukseen, elämä jatkuu.

Irakissa vietettyihin jouluihin ei liittynyt ylenpalttista joululahjoihin törsäämistä kuten länsimaissa.

– Lapset saivat yleensä uudet vaatteet, ja kävimme kylän taloissa toivottamassa hyvää joulua, jolloin meille annettiin pähkinöitä ja suklaata.

Dilo Ishaya muistaa hyvin ensimmäisen joulunsa Suomessa vuonna 1997, jolloin he olivat juuri saapuneet pakolaisina Ouluun.

– Tulimme ensimmäistä kertaa ortodoksiseen kirkkoon, ja kielestä emme ymmärtäneet mitään. Jumalanpalveluksessa oli paljon samaa kuin meillä Irakissa, mutta kaipasimme pappia joka olisi puhu-

nut äidinkieltämme. Koti-ikävää helpotti kuitenkin se, että kirkon ihmiset, kuten isä Unto Lampinen ja isä Raimo Kiiskinen ottivat meidät lämpimästi vastaan.

Sittemmin assyrialaiset itse ovat olleet tuomassa lämpöä pohjoisen seurakuntaelämään mm. perinteeseensä kuuluvi- en ruokatarjoilujen merkeissä. Viimeksi assyrialaisia herkkuja saatiin nauttia Herran kunniallisen ja eläväksitekevän ristin ylentämisen juhlassa syyskuussa. On tuskin sattumaa, että vuosisatoja vaino- tun kansan rakastetuimpia kirkollisia juhlia on juuri Herran ristin muisto.

Tuukka Rantanen

Aleksandrian paavi ja patriarkka toimittaa liturgiaa Suomen piispojen kanssa Valamossa.

ARKKIPIISPA LEO MUREHTII KRISTITTYYJEN VAINOA LÄHI-IDÄSSÄ

Arkkipiispa Leo toivoo, että Suomi voisi ottaa vastaan nykyistä enemmän pakolaisia Syyriasta. Hän on huolestuneena seurannut jo kolme ja puoli vuotta Syyriassa riehunutta sotaa, joka on saanut entistä julmempia muotoja. Kuolonuhrien tarkkaa määrää on mahdoton tietää, mutta YK:n arvion mukaan kuolleita on yli 200 000.

Syyriassa sijaitsee Antiokian patriarkaatin keskus. Patriarkaatti on yksi niistä vanhoista ja toimivista patriarkaateista, joiden asemasta säädettiin jo ensimmäisissä ekumeenisissa kirkolliskokouksissa. Muut ovat Konstantinopoli, Aleksandria ja Jerusalem.

Syyrian kristittyjen asema on ollut tukala koko sodan ajan, mutta erityisesti ääri-Isiksen valtaamien alueiden laajeneminen on lisännyt kärsimystä.

– Me emme tiedä, mikä patriarkaatin tilanne tällä hetkellä on. Sinne lähetetyt kirjeet eivät mene perille, arkkipiispa Leo murehtii lokakuuisena iltapäivänä, kun tätä haastattelua Kuopiossa tehdään.

Suomen ortodoksisen kirkon johtaja on käynyt Syyriassa patriarkaatin vieraana muutama vuosi sitten.

– Seuraavan vierailun ajankohtaa en osaa edes arvailla, hän sanoo allapäin.

Syyriassa asuu Jeesuksen äidinkieli-

tä arameaa puhuva kristitty vähemmistö. Aramean kieli on ollut satojen vuosien ajan islamilaisen kulttuurin puristuksessa, mutta sodan jaloissa se uhkaa hävitä kokonaan.

Miljoonat ihmiset ovat joutuneet lähtemään pakoon sotaa Syyriasta. Suurin osa on jäänyt leireille Syyrian naapurimaihin, mm. Turkkiin. Euroopan maista pakolaisia on tullut paljon Ruotsiin, jossa jo ennestään on runsaasti syyrialaisia maahanmuuttajia.

Koptien paavi Tawadros II vieraili Suomessa kesäkuussa.

Vierailullaan Jerusalemiin arkkipiispa Leo yhdessä patriarkka Teofiloksen kanssa tapasi myös tavallista kansaa.

Arkkipiispa Leo näyttää millä tavalla Aleksandrian patriarkan Suomen-vierailusta raportoittiin sikäläisessä lehdessä.

Uusi paimen

Syyriasta Ruotsiin tulleiden pakolaisten arkeen arkkipiispa pääsi tutustumaan käydessään läntisessä naapurissamme kesäkuussa. Hän oli mukana Tukholmassa, kun Ruotsin ja koko Skandinavian metropoliliittakunta sai uuden paimenen, metropoliliittakunta Kleopaksen.

Konstantinopolin ekumeeninen patriarkatti perusti metropoliliittakunnan vuonna 1969. Ruotsin lisäksi metropoliliittakunta kattaa Islannin ja Norjan. Suomalaisille metropoliliittakunnan tekee läheiseksi se, että siihen kuuluu myös Ruotsin suomalainen seurakunta.

Niin kuin monessa muussakin läntisessä maassa, myös Ruotsissa vallitsee ortodoksisen kanonien vastainen tilanne: samalla alueella toimii useampi kuin yksi ortodoksinen kirkko. Ruotsissa jäsenmäärältään vahvin on Serbian ortodoksinen kirkko, jonka toimintaan arkkipiispa Leo tutustui vierailullaan muutama vuosi sitten.

– Toivottavasti myös Ruotsin ja koko Skandinavian metropoliliittakunnan toiminta vireytyy entisestään uuden metropoliliittakunnan myötä, arkkipiispa pohdiskelee.

Ortodoksisuuden täyteys

Arkkipiispa Leon kulunutta vuotta ovat sävyttäneet vierailut.

Hän itse kävi huhti–toukokuun vaihteessa Jerusalemissa. Kyse oli vastavierailusta: Jerusalemin ja koko Palestiinan patriarkka Teofilos III kävi Suomessa syyskuussa vuonna 2010.

Arkkipiispan mukaan tälle vierailulle antoi syvyyttä se, että hän oli Pyhällä Maalla juuri pääsiäisen aikaan.

Kesäkuussa Suomen kirkko ja arkkipiispa Leo saivat vieraikseen osin yhtä aikaa kaksi Lähi-idän kirkkojen tärkeää johtajaa. Ensin Suomeen saapui koptikristittyjen uusi paavi Tawadros III ja sen jälkeen Aleksandrian patriarkka Teodoros II.

Arkkipiispa muistelee lämmöllä ja ylipydellään, miten Suomen pieni ortodoksinen kirkko sai kunnian järjestää paavin ja patriarkan tapaamisen Helsingissä.

– Niin kuin tuossa tilaisuudessa totesin, bysanttilainen ja orientaalin kirkko muodostavat yhdessä ortodoksisuuden täyteen, arkkipiispa sanoo.

Media vaiken

Hän kiittelee tasavallan presidentti Sauli Niinistöä, joka ymmärsi molempien vieraiden arvon ja merkityksen. Sekä Tawadros III ja Teodoros II pääsivät tapaamaan Niinistöä, joka samalla sai rautaisannoksen tietoa sekä Lähi-idän että Afrikan kristittyjen tilanteesta.

Sen sijaan arkkipiispa Leo ihmettelee suomalaisten tiedotusvälineiden piittämättömyyttä vierailuista. Tarjolla ollut mahdollisuus saada ensikäden tietoa kristittyjen tilanteesta Lähi-idässä ja Afrikassa oli varaa jättää käyttämättä.

Malliksi arkkipiispa näyttää hänelle Aleksandrian patriarkaatista lähetettyä lehteä, jossa patriarkan vierailusta on kirjoitettu näyttävästi.

Haave todeksi

Arkkipiispa on kuluneen vuoden aikana matkustanut itse, isännöinyt vieraita, mutta ehtinyt myös toteuttaa yhden pitkäaikaisista haaveistaan. Syyskesällä ilmestyi Karjalan kielen seuran kustantamana arkkipiispan lapsenlapselleen Katariinalle omistama teos Mustelmat.

Mustelmissa arkkipiispa proosarunomuodossa kirjoittaa mm. vanhemmistaan ja omasta elämästään. Teos on kirjoitettu sekä suomeksi että karjalaksi.

Julkaisemista odottaa jo lastenloruista koostuva kirja, ja tulossa on myöhemmin tekstejä, joita arkkipiispa kirjoitti syksyllä 2012 Roomassa edustaessaan ekumeenista patriarkkaa Bartolomeosta katolisen kirkon piispainsynodin yleiskokouksessa.

Tekstejä syntyi mm. roomalaisissa katu-kaaviloissa, joissa arkkipiispa kokouksen tauoilla tarkkaili ikuisen kaupungin elämää. Näissä teksteissä isä esipaimen osoittaa, että karjalan kieli on edelleen elävä kieli: hän on joutunut luomaan rakastamaan-sa kieleen sanoja, joita siinä ei aikaisemmin ole ollut.

Mauri Liukkonen

Varkauden uusi kanttori Maria Bondarenko lukee liturgian epistolaa. Joroisten jumalanpalvelukset toimitetaan osittain kirkkoslaavin kielellä.

TSASOUNA, JOKA HALUSI AVAUTUA KAIKILLE

Yrittäjä Pekka Viljakaisen ja pianisti Anastasia Injushinan oli tarkoitus rakennuttaa kesäkotiinsa Joroisiin yksityinen tsasouna. Projektin karkasi niin sanotusti hanskasta. Tänäpä tsasounalla on aivan oma elämänsä.

Viidensadan päivän suunnittelun ja rakentamisen jälkeen, 55 taiteilijan ja käsityöläisen osallistuttua projektiin, arkkipiispa Leo vihki Pyhän Georgios Voittajan tsasounan käyttöön elokuussa 2013.

Tsasounan avajaisia seurasi 9000 katsojaa suorana netin välityksellä. Siitä lähtien tsasouna on houkuttanut tuhansia vierailijoita. Netissä sen suoria jumalanpalveluksia seuraavat sadat ihmiset. Tsasounaa ylläpitää sen yksityinen rakennuttaja, ja Varkauden seurakunta toimittaa siinä palveluksia.

Yhden uuden tsasounan myötä syntyi kaksi uutta kirkkopolkua. Pekka rakennutti tsasounalle päätieltä lähtevän Pyhän Georgioksen tien, kun huomasi että kotikappelista oli tulossa kaikkien omaisuutta.

Toinen kirkkopolku on vielä epätavallisenempi: www.stgeorge.fi/suoratlahetykset.aspx. Valokuitua pitkin tsasounan kellot soivat Siperiaan asti. Sieltä saapuu kaukaisin tämän aamuksen liturgian 192:sta virtuaalisesta vieraasta. Paikan päällä meitä on 15.

Kauneus vei mukanaan

Pekka ei tiennyt ortodoksisuudesta mitään ennen tsasounaprojektia. Hän halusi vain antaa vaimolleen upean 40-vuotislahjan. Anastasia valisti: ”Pyhäköitä ei rakenneta vaimoille vaan Jumalan kunniaksi.”

Jumalan kunniaksi sitten, mutta Pekka oli päättänyt rakentaa tsasounan. Esikuvan etsiminen tsasounalle vei heidät ympäri Pohjois-Venäjää tiettömien taipaleiden taakse.

Arkkitheonisen esikuvan löydyttyä paneuduttiin ikoniseiniin, sitten kirkonkelloihin. Jokainen yksityiskohta tsasounassa on tarkkaan harkittu ja käsityönä valmistettu. Sen ilme on suomalaisen silmään runsas, mutta samalla rukouksellinen ja rauhallinen. Ohjaavana periaatteena ei ole prameus vaan kauneus.

– Muistan ikuisesti sen hetken kun ikonit tuotiin rekoilla ja Jumalanäidin ikoni purettiin pakkauksistaan. En voinut irrottaa siitä silmiäni, Anastasia muistelee.

Myös Pekalle tsasouna on kasvanut ulos alkuperäisistä mitoistaan.

– Rakennukset on vain rakennuksia. Mulle isointa on ollut nähdä ihmisten reaktiot, on se sitten piispa Bostonista tai mummo Kiteeltä. Raavas mieskin saattaa istua hiljaa ja lähteä pois tippa silmässä. Kai silloin on saatu aikaan jotain hyvää, Pekka tuumaa.

Netti ei korvaa elävää yhteyttä

Tsasounan kynns on netissä matala. Pyhäkön tarina unelmasta käsin kosketeltavaksi todellisuudeksi on tallennettu kotisivuille kuvien ja sanoin. Parilla klikkauksella avautuu 24/7 nettikamerakuva tsasounamäeltä. Sivuilta löytyy tsasounan palveluksia tallenteina ja kävijä voi kirjautua vieraskirjaan, jolloin tiedon suorista lähetyksistä saa sähköpostiinsa.

”Nettitsasounan” saama suosio sai Yle Savon jo otsikoimaan (16.2.2014): ”Liikemies keksi miten kirkkoon saadaan tuhansia ihmisiä.” Otsikko saa Pekan epäilemään:

– Kaksipiippuinen juttu. En usko enkä toivo, että netti korvaisi jumalanpalvelusten yhteisöllisyyttä ja todellista kohtaamista.

Joroisten Pyhän Georgioksen tsasounan esikuva seisoo Arkangelin alueella Konozeron kansallispuistossa. Mäntykangas ja lokakuun usva tervehtivät tuttavallisesti kummun uutta tulokasta.

ta. Kuitenkin on myös ihmisiä, jotka eivät pääse kirkkoon. Näin kirkko voi tavoittaa heidät.

Liturgian evankeliumi (Lk 5:17-26) kertoo halvaantuneesta, jota joukko miehiä kantaa Jeesuksen luo. Kun he tungoksessa eivät löydä reittiä sisään, purkavat he kattotiiliä ja laskevat miehen vuoteineen Jeesuksen eteen.

Usko – ja rohkea ennakkoluulottomuus – ylittävät esteitä ja rakentavat uusia kirkkopolkua.

Kirkkokahveilla kohdataan

Sera Kivelä Juvalta osallistuu Joroisten palveluksiin aina kun mahdollista. 40 kilometrin kirkkomatka lyheni Joroisten

tsasounan myötä 22 kilometriin.

– Sen matkan minä vaikka kävelen! Myöhemmin katson vielä netistä palveluksen, jos vaikka olisin unohtanut jotakin.

Kuopiosta ensivierailulle saapuneet Raija ja Riina Kosunen saivat yllykkeen retkelleen nettisivujen kautta. He halusivat tutustua tsasounaan palveluksen yhteydessä, jolloin pyhäkkö herää eloon.

Mutta miksi ajaa Kuopiosta puolitoista tuntia hirviä peläten, kun mukaan voisi klikkautua kotikoneelta aamukahvia samalla hörpäten? Rouvat katsovat epäuskoisesti kysymyksen esittäjää.

Pirjo Hynninen on paikallisia ja toimii Joroisten pitäjän oppaana. Hän on esitellyt tsasounaa lukuisille ryhmille ja todistanut

tsasounan mykistävää vaikutusta.

– Usein ihmiset ovat niin ällikällä, etteivät osaa edes kysyä mitään. Kerran kesähelteellä ainoa kysymys koski pyhän Maria Egyptiläisen ikonin: ”Miksi tuo saa olla olkapää paljaana kirkossa, kun me ei saada?”

Tsasounan tie jatkuu

Kirkkokahvit on juotu. Anastasia lakaisee polvillaan lattiaa roskia. Pekka on painellut mäen juurelle, missä seuraava projekti, trapesa on jo vesikattovaiheessa.

Joku kesän kävijä oli tuumannut Pekalle, että aika hyvä bisnes. Pekkaa hymyilyttää.

– On mulla ollut joskus joku bisneskin, mutta tämä ei ole sellainen. Kaikki tsasounan kulut menee mun pussista, mutta tuotot lahjoitetaan Savonlinnan pikkukirkon kaunistamiseen.

Pekka on viritellyt ensi kesäksi matkailuyhteistyötä Valamon luostarin ja Iisalmen evakkokeskuksen kanssa. Viime kesänä kävijöitä oli noin 4000 ilman markkinointiakin.

– Tuohon tulee iso skriini, mistä voi seurata palvelusta, jos kaikki ei mahdu tsasounaan, Pekka touhuu.

– Siihen ei tule skriiniä, siihen tulee ikonikiota, Anastasia korjaa.

– Ja missä on tila kirjahyllylle, jumalanpalveluskirjoille tarvitaan hylly.

Pekka huokaa.

– Niin, mähän olen tässä vain talonmies.

Tuomas Kallonen

Anastasia paimentaa Sonjaa ja Danielia ehtoollisjonoissa. Pekka-isä liittyi jonon jatkoksi muutama viikko sitten, kun hänet voideltiin ortodoksisen kirkon jäseneksi.

Kirkkokahvit jatkavat liturgian yhteisöllisyyttä. Ikonissa marttyyriperhe Sofia, Vera, Nadeshda ja Ljubov – eli Viisaus, Usko, Toivo ja Rakkaus. Pyhien seurassa Raija Kosunen Kuopiosta, Riina Kosunen Helsingistä sekä Sera Kivelä Juvalta.

Riitta Räntilä

– rajojen avoimuutta

Riitta Räntilä kohtaa oman kirkkonsa elämän eri kulmilta; rukoilijana, Hämeenlinnan seurakunnan valtuuston puheenjohtajana ja kansainvälisen kristillisen järjestön NNKY:n järjestösihteerinä.

Hämeenlinna on hieno paikka asua. Riitta iloitsee omasta seurakunnasta. Kirkko on hänelle elämän keskus.

Riitta kertoo seurakunnan valtuuston puheenjohtajan työstä, seurakuntalaisten valtuuttamasta luottamustehtävästä.

– Valtuusto on yhteisö, jossa on erilaisia, eri tavoin ajattelevia ihmisiä, joiden lähtökohtana on toimia kaikkien yhteiseksi hyväksi.

– Kenenkään henkilökohtaiset intressit eivät ole ykkössijalla.

Riitta kiittää valtuuston hyvää ilmapii-riä, sen sisällä elävää avointa keskustelumahdollisuutta.

– Asiat käsitellään asioina. Avoimuus kaikkien kesken on tärkeintä. Välillä on ”kättä väännetty” kovastikin, tunteet voivat leiskua, mutta lopuksi asiat selvitetään. Olen halunnut pitää huolen siitä, että kaikkien kesken on hyvä henki tehdä työtä.

– Olemme toki joutuneet käsittelemään valtuustossa vaikeitakin asioita, mutta aina niihin on löytynyt hyvä ratkaisu, sanoo kolmatta kauttaan valtuustoa johtava Riitta.

Kristillistä sisaruutta

Avoin keskusteluyhteys on myös tärkeä osa NNKY:n eli ”Nuorten Naisten Kristillisen Yhdistyksen” perusarvoja. Liike on kansainvälinen, ekumeeninen ja monikulttuurinen naisten ja tyttöjen liike, joka toimii yli 120 maassa.

– Ovimme ovat avoinna kaikille uskon- tokunnasta ja vakaumuksesta riippumatta.

Arvomme perustuvat kristillisyyteen, mutta mukana toiminnassamme on myös muihin kuin kristillisiin uskontokuntiin kuuluvia ihmisiä.

Riitan työn päätehtävä on kaikin mahdollisin tavoin tukea liikkeen paikallisyhdistyksiä. Juuri haastattelua seuraavana päivänä hän on lähdössä Ouluun, NNKY:n järjestöpäiville, jonne odotetaan mukaan n. 50 naista.

– Koko järjestömme työ perustuu luottamukseen, jonka kautta jokainen voi puhua omasta uskostaan ja epäilystään ja jakaa eri kirkkojen tapoja ja traditioita.

Luottamus on tänä vuonna myös järjestöpäivien teema. Naiset kokoontuvat luen- tojen, työpajojen, yhteisten aterioiden ja rukouksen äärelle.

Usein erilliset järjestöt miehille ja naisil- le kummastuttavat.

– On tärkeää, että naisilla ja miehillä on omat järjestönsä. Emme toimi ihmisi- nä samalla tavoin. Naisina kohtaamme elämässä monta kertaa hyvin erilaisia haas- teita kuin miehet. Vertaistuen vuoksi niis- tä on hyvä keskustella yhdessä juuri nais- ten kesken.

Ortodoksina myös ekumeenisuus on Riitalle tärkeä arvo. Oma luterilainen taus- ta antaa sille laajemman peilausmahdol- lisuuden.

– Ennen liittymistäni ortodoksiseen kirk- koon, ekumeenisuus oli itselleni erityisen tärkeää. Tuntuu kuin henki ei olisi kulkenut ilman sitä. Se on auttanut laajojen näkö- kulmien muodostamisessa. Asia, joka on

Riitta Räntilä

MARI VAINIO

suureksi avuksi myös työtehtävässäni.

NNKY:ssä annetaan tilaa eri kirkkokun- tien näkökulmille.

– Olemme kutsuneet koulutuksiimme puhujiksi mm. nunna Kristodulin Lintu- lan luostarista, katolisia nunnia sekä naisia luterilaisesta kirkosta ja Pelastusarmeijasta.

– Nämä kohtaamiset ovat luoneet kes- kuuteemme todellista ekumeenista sisa- ruutta ja se näkyy myös arjessamme.

Oma raja

Riitan omat juuret ovat Kiteellä, n. kilo- metrin päässä Venäjän rajasta.

– Raja on aina ollut elämässäni tärkeä

Oulun järjestöpäivillä nautittiin yhteisestä tanssista. Riitta Rönttilä jonon keskellä.

sana. Sen olemassaolo on vaikuttanut monin tavoin elämääni; omat ja perheen rajat, uskontojen rajat ja todellinen valtion raja synnyinkotini vieressä. Kotipihalta oli mahdollisuus lähteä kävelemään vain yhteen suuntaan, raja oli ikään kuin aina selän takana.

Rajaan liittyy kunnioitus, jonka esimerkiksi Riitta kiittää erityisesti sodan käynnystä isäänsä.

– Isä oli ollut sodan aikana vankileirillä vartijana ja opetellut siellä muutaman sanan venäjää. Hän ei taustastaan huolimatta puhunut naapurimaastamme vihollisena vaan kunnioitti heitä ihmisinä kuten muitakin.

– Ylipäättään vihollisuus on minulle vieras ajatus. Elämme kaikki ihmiset samalla maapalolla rinnakkain, lähimmäisinä.

Oman naiskuvan esikuvina Riitta mainitsee mummons Anna- Mari Uusulaisen ja äitinsä Helmi Tuhkasen. Heidän sekä oman sisarusparven, kahden vanhemman siskon ja kolmen veljen elämän esimerkit ovat olleet tärkeitä.

– Nuorimmaisena minusta oli aina ihaana seurata siskojen elämää.

Rakkaista kotimaisemista irtautuminen sujui luontevasti hiljalleen. 11-vuotiaana oli lähdettävä oppikouluun toiselle paikkakunnalle ja 19-vuotiaana muutettava kokonaan pois lapsuudenkodista.

Yhä vielä kotiseutu on paikka, jossa mieli lepää.

– Kaikkien sisarustemme mökit ovat paikallisen Pyhäjärven rannalla. Tuntuu kuin koko maa-alueessa olisi jotakin pyhää koskemattomuutta, jota haluaa erityisesti kunnioittaa.

Pyhyiden kosketus

Jos omasta maastaan Riitta löytää juurevan pyhän kosketuksen, toteutuu todellinen pyhyys hänelle liturgiassa ja eukaristiassa.

– Liturgiasta ammennan voimani.

Oma traditio on rakas eikä Riitta kaipaa siihen muutoksia. Kotikirkko on Hämeenlinnassa.

– Minulla on omassa kirkossani jo kaik-

NNKY · KFUK · YWCA

Kansainvälinen, Englannissa 1850-luvulla aloittanut NNKY on toiminut Suomessa vuodesta 1896. Järjestössä on mukana yli 120 maata ja niissä yhteensä 25 miljoonaa naista.

ki mitä tarvitsen. Mitä vielä pitäisi saada tai saavuttaa?

Kirkkomme kilvoittelijoiden elämän esimerkki koskettaa.

– Yksi haaveistani on, että voisin joskus elää rauhassa koko kirkkovuoden seuraten sitä päivää päivältä pyhien mukaan. Tulisi kerran koko kirkkovuosi kunnolla elettyä.

– Minä kun olen niin onnellinen, että meillä on tämä oma kirkko, sanoo Riitta Rönttilä.

Mari Vainio

Jouluyö – juhlayö

Talvinen pimeys ympäröi minua ja pakkaslumi leijuu hiljaa maahan, kun kirjoittelen näitä jouluaikutuksiani. Olen tehnyt sovinnon talven kanssa. Kaiken pimeyden keskelläkin se on raikas ja valkoinen. Lumen vaippa on lempeä ja lohduttava. Se on kuin valkoinen vaippa yli alastoman ja kuolleelta näyttävän maan. Se on lumen juhlapuku yli maan, joka odottaa valkeutta pimeyteen.

Ajatukseni täyttävät joulun odotuksen sanat: jouluyö, joulun lapsi, Jumalan syntyminen. Salainen syntyminen jouluyössä. Rakkaudesta syntyvä Jumalan sydän ihmisen sydämessä. Valkeus tuli pimeyteen, kun Vapahtajamme syntyi jouluyönä vaatimattomassa luolassa, köyhien paimenten kedon laidassa, eläinten käyttämään seimeen. Näin tapahtui, jotta toteutuisi profeetta Jesajan sana: Sebulonin maa ja Naftalin maa, meren tie, Jordanin takainen maa ja muukalaisten Galilea. Kansa, joka asui pimeydessä, näki suuren valon. Niille, jotka asuivat kuoleman varjon maassa, loisti kirkkaus. (Matt.4) Valkeus syntyi pimeyteen, mutta pimeys ei sitä käsittä voinut. Joulun sanomaan tämä ei kuitenkaan vaikuta, joka joulu Kristus syntyy, nimenomaan syntyy uudelleen ja uudelleen. Joulun sanomassa taivas aukeaa ja sieltä kuuluu tuttu viesti: ”Teille on tänä päivänä syntynyt Vapahtaja.” Taivaallisista sinfoniaa täydentää enkelivoimien ylistys: ”Kunnia olkoon Jumalalle korkeuksissa ja maassa rauha”.

Joulu on rauhan ja rakkauden juhla, ja sen sanoma on vuodesta toiseen yhtä ajankohtainen ja elämänläheinen. Ihmiskunta tarvitsee jatkuvaa rauhan sanomaa, aivan kuten rauhaton ihminenkin levottomaan sieluunsa. Olen monesti miettinyt miksi juuri jouluna sodan ja levottomuuksien sanomat toistuvat, tuntuu kuin pahan voimat olisivat silloin herkemmin liikkeellä. Ehkä pahan voimat ovat kauhuissaan, sillä niiden aika on tullut.

Jumala on syntynyt ihmiseksi, että ihminen jumaloituisi. Siinä on koko joulun ihmeen syvällisin tarkoitus ja päämäärä. Pelastushistoria saa ajallisen ilmaisunsa. Ajaton tulee aikaan, Yliolennollinen ja Lähestymätön syntyy lapsukaiseksi. Joulun ihmeessä Jumalan rajaton rakkaus annetaan meille ihmisille keskinäisen rakkautemme esikuvaksi, eikä vain esikuvaksi vaan toteutettavaksi. Joulun Lapsen tulisi yhdistää meidät yhdeksi rakkauden sitein, sillä Joulun Lapsessa Jumala on meidän kans-

samme. Vain siten koko maailman kaipaavat syntymähuudot voisivat olla totta: rakkaus, oikeus, vapaus ja rauha.

Kristuksen syntymäjuhlan sanomaan on liitetty myös toinen, eskatologinen, lopunajallinen ennustus tulevasta rauhan ajasta, joka näin saa alkunsa jo Vapahtajan syntymässä. Se aika on kenties vielä kaukana, mutta lupaus siitä on jo annettu. Tuo tuleva onnellinen aika on ihmisen Jumalan yhteyteen paluun aikaa, täydellisen anteeksiannon ja rakkauden aikaa. Tuntuu jotenkin lapselliselta luottaa tähän, mutta kuitenkin se on meidän toivomme.

Kaiken pimeyden keskellä sisääni syttyy tuhansia toivon säteitä, kuin tuhansia tähtiä pimeälle taivaalle talviyönä. Ajatukseni selkenevät ja suuntautuvat kohti joulun pyhää tapahtumaa. Sisäinen valo saa mieleäni ajattelemaan joulun ihmettä ja ymmärtämään, että todellinen Valkeus on keskellemme. En enää vaella pimeydessä vaila toivoa. Tuhansia toivon valoja syttyy mielessäni ja valmistaudun vastaanottamaan joulun lapsen – Vapahtajani – jonka valkeus kestää elämässä ja kuolemassa. Siunattu rauha laskeutuu maailmaan, pimeään yöhön, antaen toivoa ja voimaa jatkaa matkaa. Rukouksissani toivotan joulun ilosanomaan jokaiseen pienimpäänkin pirttiin.

Kristus syntyy – Kiittäkää!

Pappismunkki Johannes

Sana tuli lihaksi

Johanneksen evankeliumin alkujakeissa viitataan ortodoksisen pelastuskäsityksen kulmakiveen, joulun mysteerioon. Joulun salaisuudessa Jumalan Sana syntyi ihmiseksi ja tuli lihaksi. Jumalan Sanan lihaksi syntyminen antaa suunnan hengelliselle elämälle, jossa hengen on tultava lihaksi eikä lihan hengeksi.

Jumalan Sanan syntyminen ihmiseksi toi ihmiselle mahdollisuuden tulla Jumalan lapseksi. Ireneos Lyonilainen kirjoitti: *"Jumala, syntyi ihmisen pojaksi, jotta ihminen voisi tulla Jumalan pojaksi."* Näin joulusta meillä Jumalan kaltaiseksi tulemistakin, mikä antaa uskovaalle päämäärän, teoosin, eli jumaloitumisen.

Sana on kuulemistakin varten

Johanneksen evankeliumi alkaa lauseella: *"Alussa oli Sana."* Tuo Sana syntyi todelliseksi ihmiseksi, mutta samalla kyse on Sanasta, jolla Jumala loi maailman. Sana, ei ole hiljaisuutta eikä tyhjyyttä, vaan se on tarkoitettu kuultavaksi. Siksi Sana itsessään kertoo meille yhteydestä ja viittaa liturgiseen kokoontumiseen.

Ehtoollisessa kirkon jäsenet tulevat osallisiksi yhdestä Kristuksesta ja samalla toinen

toisistaan. Jumalan Sanan yhteydessä ei ole toisistaan erillään olevia saarekkeita, vaan yksi ruumis, joka on luotu toimimaan yhdessä. Siksi teoosin tavoittelemisen ei ole filosofiaa tai ideologiaa, vaan käytännöllistä elämää ihmisyhteisössä. Hengellinen elämä on eukaristisen yhteisön elämää Jumalan johdatuksessa.

Jumalan Sana on syntynyt syötäväksi

Johannes kirjoittaa, kuinka Jumalan Sanassa *"oli elämä ja elämä oli ihmisten valo"*. Valo on jotakin, jota ilman ihminen ei kykene toimimaan. Ehtoollisen nauttiminen on Jumalan elävän Sanan ja valon syömistä, kuten monet profeetat söivät Jumalan Sanan kirjakkäärön muodossa. Näin heidät *"valaistiin"* Jumalan totuudella ja totuus tuli lihaksi heidän teoosiaan.

Ehtoollisen myötä kirkon jäsenistä tulee totuuden tuntijoita, ja samalla Pyhän Hengen laskeutuminen ohjaa ehtoolliseen osallistujia profeettojen kaltaiseen toimintaan. Siten liturgia ei ole hartautta, vaan Jumalan astumista ihmiseen, jotta uskovat toisivat kokemansa pelastuksen osaksi arkista todellisuutta ja jotta Sana tulisi lihaksi.

Jumalan Sana johtaa rakkauteen

Pääsiäisevankeliumin loppu toimii kytköksenä Jumalan syntymisen ja ylösnousemisen välillä: *"Lain välitti Mooses, armon ja totuuden toi Jeesus Kristus."* Pohjimmiltaan pelastus on armoa. Armoa siksi, että ihmiseksi tulossaan ja ylösnousemuksessaan Jumala ilmaisee äärettömän rakkautensa antaen sen malliksi Jumalan kaltaisuuteen kasvamiselle. Niinpä Jumalan kaltaiseksi tulemistakin ei mitata maallisten arvojen mukaan tekemisen määrällä, vaan laadulla eli rakkaudella.

Ihmisen tehtävä on tutkia Jumalan rakkautta ja armoa. Ortodoksinen käsitys lakkaamattomasta Jumalan muistamisesta on kokonaisvaltainen. Rukous ei ole vain sanallista Jumalan avuksi huutamista, vaan myös Jumalan tuntemista sydämessä sekä jokaisessa ihmisessä. Jumalan tunteminen johtaa rakkauteen jokaista ihmistä kohtaan. Siksi enkelten ylistys seimen äärellä kuuluukin: *"Jumalan on kunnia korkeuksissa, maan päällä rauha ihmisillä, joita hän rakastaa."*

Tuomas Järvelin

Aikamatka jouluuun

Kirkon juhlat vietetään aina presensissä, tänään. Inhimillisessä katsannossa joulut kurottavat kuitenkin aina myös menneeseen ja tulevaan.

Kirkkovuosi tekee kristillisestä ajankaskusta syklistä. Jokaista vuodenkiertoa rytmittävät samat, ajassa toistuvat juhlat, joiden ikuista ainutkertaisuutta kirkko alleviivaa elämällä tapahtumissa mukana kuin ne tapahtuisivat ensimmäistä kertaa. Pelastushistorian ”nyt” on väistämättä samalla historian ”taas”.

Siksi on vain inhimillistä, että juhlien hengellistä sisältöä seuraa aina enemmän tai vähemmän henkilökohtaisista muistoista koostuva laahus, johon kiinnitty vuosien mittaan niin iloja kuin surujakin.

Esimerkiksi suurta paastoa lienee mahdotonta aloittaa muistamatta millaisessa elämäntilanteessa edellinen paasto alkoi.

Kirkkovuoteen sisältyvät juhlat on ladattu myös suurilla odotuksilla. Juhlien hengellinen ydin tuntuu usein suuressa syvyydessään jollain tavalla saavuttamattomalta. Monien ajatuksissa elää silti varmuus siitä, että jonain päivänä salaisuuden avain löytyy ja koettavaksi avautuu juhlan kauneus koko täytydessään.

Erityisen vahvasti nämä muistot ja odotukset liittyvät jouluuun, joka mielletään edel-

leen uskonottomienkin piirissä leimalliseksi kristilliseksi juhlaaksi. Länsimainen kulttuurisuuri on onnistunut tiettyssä mielessä jopa vahvistamaan joulun poikkeusasmaa tukemalla sen roolia vuoden tärkeimpänä perhetapahtumana. Ei siis ihme, että joulun kokemisesta tulee niin helposti joulun suorittamista.

Mistä siis löytyy joulun ”nyt”? Esimerkiksi näistä tarinoista, joissa joulu ei ole saavuttamaton, vaikka juhlaan on joskus ollut lähes elämän mittainen matka. Kristus syntyy – kiittäkää!

VELI TIMOTEUS

Minut on kastettu ja voideltu kirkon jäseneksi lapsena, sillä suku oli isän puolelta ortodoksista. Uskosta ei kuitenkaan puhuttu kotona, sillä isän vanhemmat olivat vieraantuneet kirkosta jo sotien jälkeisenä aikana. Ikoni mummolan seinältä silti löytyi.

Lapsuuteni joulut olivat läpikotaisin maallisia. Oli kuusi, jouluateria ja perinteiset televisio-ohjelmat. Kun lahjat oli avattu ja aattoilta kääntyi yöksi, joulukuusi oli ohi. Jopa lapsi kykeni jollain tietoisuuden tasolla ymmärtämään, että juhlasta jäi päällimmäiseksi tyhjä olo.

Yläasteikäisenä minusta karisivat viimeisetkin lapsuudenuskon rippeet. Elämässä alkoi pitkä maallinen vaihe, joka toi mukanaan sekä ammatillista menestystä että tyhjyyden tunnetta. Se hävisi vasta kun päätin nostaa hengelliset kysymykset elämässä ykkösprioriteetiksi.

Nyt olen maalla asuva suurperheen isä ja lukijaksi vihitty kirkko-

laulaja. Perheen jouluihin kuuluvat yhä ne omasta lapsuudesta tutut elementit, mutta juhlaa rytmittävät ennen kaikkea omassa kirkossa toimitettavat palvelukset, joihin koko perhe osallistuu yhdessä.

Minulle joulun tuo varsinkin joulu-kanonin yhdeksäs irtos, jossa lauletaan näin:

"Minä näen oudon ja ihmeellisen salaisuuden: Näen luolan taivaana, Neitse kerubi-istuimena, seimen semmoisena paikkana, jossa makaa sijoittumaton Kristus Jumala, jota me veisaten ylistämme."

Nyt joulusta ei puutu enää mitään.

Harri Ahponen, Taipale

Minä olen venäläinen. Meillä joulukuusi ja kaikki siihen liittyvä oli neuvosto-aikaan kielletty. Sen sijaan meillä järjestettiin suuret juhlat uutenavuotena: hyvää ruokaa, konsertteja, ohjelmaa, esityksiä...

Minulle joulukuusi tuli tutuksi vasta muutettuani Suomeen vuonna 1993. Oli hienoa nähdä, miten täällä oli säilytetty traditionaalinen tapa viettää joulukuusi. Suomalainen joulukuusi on minusta tosi kaunis.

Nykyisin ortodoksit viettävät joulukuusi myös Venäjällä. Jouluun liittyvät kirkolliset juhlaperinteet elpyivät nopeasti neuvostoajan päättymisen jälkeen, sillä kansan muisti on pitkä. Isovanhemmat, kirjallisuus ja kirkon elämää maan alla ylläpitäneet ihmiset toimivat tradition välittäjinä.

Maallistuneemmille venäläisille talven suurin juhla on yhä

uusivuosi.

Lapsuudessani joulukuusi ei siis ollut olemassa ja nyt meillä ulkomailla asuvilla venäläisillä on niitä käytännössä kaksi erilaista. Ensin suomalainen kirkollinen joulukuusi jo tuttuine makuineen ja tuoksuineen ja sitten venäläinen kirkollinen joulukuusi, johon liittyy jumalanpalvelusten lisäksi paljon yhdessäoloa ja monenlaista kaikkien iloksi suunniteltua ohjelmaa.

Elizaveta Korpelainen, Joensuu

Olen kotoisin Etelä-Venäjältä, Kaspienmeren ja Mustanmeren väliseltä seudulta. Joulusta tulee ensimmäisenä mieleen suru siitä, että olen joutunut viettämään sitä niin kauan erossa perheestäni.

Entisessä kotimaassani juhlatunnelma syntyi siitä, että minun ja mieheni suvut kokoontuivat yhteen viettämään joulua. Minulle joulu onkin nimenomaan koko suvun yhteinen juhla. Sellaista emme ole viettäneet kertaakaan sen jälkeen kun muutimme Suomeen vuonna 1999.

Olen silti kiitollinen Jumalalle siitä, että olemme löytäneet täältä ihmisiä, jotka ovat nähneet meidän ulkopuolisuutemme ja toivottaneet meidät tervetulleiksi omiin joulupöytiinsä. Esimerkiksi ensimmäisenä Suomessa viettämämme jouluna naapurin Anu kutsui meidät kylään ja tarjoili suomalaista jouluruokaa.

Suomessa olen myös oppinut viettämään joulua kirkossa. Nykyisin mieleni vaeltaa aina jouluisin Valamon luostariin, joka on muodostunut tärkeäksi paikaksi meidän perheelle. Näen sieluni silmin sen rauhan, joka siellä vallitsee jouluyönä kun kirkolta vierasmajoille vievät polut hohtavat aurattuina. Emme ole koskaan viettäneet joulua Valamossa, mutta osaan kuvitella sen kaiken. Se on maisema, johon Kristus minun ajatuksissani syntyy.

Tänä vuonna lähdemme ensi kertaa Venäjälle koko perheen voimin. Keräännymme kaikki yhteen aivan kuin ennen vanhaan – kuudentoista vuoden odotuksen jälkeen. Silti kaikki ei ole kuten ennen: me käymme sisareni perheen kanssa myös joulukirkossa. Vanhempi polvi ei ole vielä tänään tottunut kirkossa käymiseen.

Natalia Nenonen, Jyväskylä

VELI TIMOTEUS

VELI TIMOTEUS

Kreikassa jouluyön palvelus alkoi luostarissamme perinteisesti kello 2 aamulla. Siihen aikaan myös läheisillä vuorilla työskentelevät lammaspaimenet saattoivat tulla kirkkoon. Paimenet saivat jouluna kirkossa erityistä huomiota. Olivathan juuri lammaspaimenet saaneet ensimmäisinä tiedon Kristuksen syntymästä! Heidät sijoitettiin kunniapaikalle kirkon etuosaan, ja he menivät jouluyönä ensimmäisinä ehtoolliselle.

Palveluksen jälkeen jaettiin kirkon ovelta kaikille kreikkalaisen joululeivonnainen nimeltä melomakaroni. Se ei nimestään huolimatta muistuta makaroonia vaan on maultaan aika tavalla meikäläisten piparkakkujen sukua.

Kun vieraat olivat lähteneet, sisaristo kokoontui ruokasaliin. Siellä igumenia toivotti kaikille hyvää joulua ja puhui jotakin joulun sanomasta. Kuinka hyvältä maistuikaan pitkästä aikaa kuuma maito! Äiti igumenia jakoi myös joululahjoja: uusia

sukkia ynnä muuta käytännöllistä.

Joulun juhlaudella teimme pieniä retkiä vuoristoon. Retkillä igumenia opetti meitä mm. näin: ”Ennen kaikkea meidän on pyrittävä hankkimaan rakkaus Jumalaan. Kristus syntyi maailmaan ja keräsi ympärilleen oppimattomia köyhiä ihmisiä. Kenelläkään ei siis ole oikeutta esittää oppimattomuuttaan puolustukseksi Kristuksen opin vastaiseen elämään.”

MINERVA KUSTANNUS

*Nunna Kristoduli,
Lintulan luostari*

LINTULAN LUOSTARI

Vuosien myötä alkaa ymmärtää, että se tärkein joulul valmistelu on raivata omaan sydämeen tilaa Kristuslapsen tuloa varten. Kun Hän on sydämessämme, silloin meillä on oikea joulu.

Lintulassa jouluaatto on ankara paastopäivä. Yhteistä ruokailua ei ole, mutta keittiössä on tarjolla kasviskeittoa ja kaurapuuroa. Ne sisaret, joilla on voimia ja intoa, voivat halutessaan paastota vanhan perinteen mukaan syömättä, kunnes joulutähti syttyy taivaalle. Aattoiltana vigilian jälkeen sisaristo ja vieraat kokoontuvat trapesaan yhteiselle iltakahville ja -teelle. Juhlava joulupöytä on katettu täyteen paastoherkkuja: pähkinöitä, hedelmiä, oliiveja, taateleita, suolakurkkuja jne. Tarjolla on myös vähän kalaa. Pöydän ääressä viivytään tavalista pidempään, lauletaan yhdessä joululauluja ja muistellaan menneitä jouluja.

Joululahjoja luostarissa ei anneta, mutta joulupäivän liturgian jälkeen äiti igumenia saattaa trapesassa jakaa kirkkovieraille pieniä muistamisia, luostarin omia joulupipareita, tuohuksia tms.

Lintulan jouluihin liittyi 20 vuoden ajan erottamattomasti edesmennyt arkkipiispa Johannes. Hän vietti joulut poikkeuksetta Lintulassa, arvosti sen kodikasta ilmapiiriä, hyvää ruokaa ja igumenia Marinan seuraa. Joskus luostariin tulee joulunviettoon myös nuoria kirkkoon liittyneitä ortodokseja, jotka haluavat viettää ortodoksisen joulun.

Alkuvuosina arkkipiispa Johannes johti aina joulupäivän liturgian. Viimeisinä vuosinaan hän ei enää jaksanut palvella, vaan istui alttarissa palveluksen ajan. Opetuspuheen hän piti aina, lopulta voimien hvetessa kuninkaanovien edessä nojatuolissa istuen. Joulu-sanaa hän karttoi tietoisesti ja puhui sen sijaan aina Syntymäjuhlasta. Hänen jokavuotinen toivotuksensa "Hyvää Syntymäjuhlaa!" kaikuu vieläkin elävänä korvissani.

Lapsuuden jouluista nousee päällimmäisenä mieleen meidän lasten hälinä, touhu ja innokas odotus. Joulukirkossa emme käyneet. Joulun hartain ja hiljaisin muisto liittyykin perinteiseen hautausmaalla käyntiin, jossa me lapset olimme aina mukana.

Nunna Ksenia
Lintulan luostari

Pyhiinvaeltajan lauluja – lämmin tuulahdus ortodoksimaista

Ortodoksimaiden hengellisten laulujen perinnettä sisältävä kokoelma on ilmestynyt suomeksi sovitettuna. Kokoelmaan kuuluu 96 laulua, jotka käsittelevät Raamattua ja pyhää traditiota, luostareita ja kilvoitusta, hengellistä elämää ja kirkkovuoden kiertoa.

Kokoelma julkaistaan kahdessa muodossa: toinen on taskukokoinen yksiaäninen nuotinnettu laulukirja, toinen taas neli- ja kolmiaäninen nuottijulkaisu. Lauluja voidaan näin laulaa yhteislauluna kodeissa, seurakuntien kerhoissa, Tiistaiseuroissa, perhe- ja kristinoppikoululeireillä ja tietysti myös pyhiinvaellusmatkoilla.

Useampiääninen julkaisu soveltuu kuoron tai lauluryhmän esityksiin. Näin kirkkokuoro voi laajentaa ohjelmistoaan, kun se laulaa jumalanpalvelusten ulkopuolella eri tilaisuuksissa.

Laulut ovat usean vuoden ajan koonneet kaksi suomalaista alan asiantuntijaa, teologian tohtori Maria Takala-Roszczenko ja musiikin maisteri Jaakko Olkinuora. Heidän ansiostaan lauluja on laajalta alueelta – Georgiasta, Kyprokselta, Kreikasta, Serbiasta, Ukrainasta ja Venäjältä.

Vanhon, kansanlauluja tai kirkkomusiikkia muistuttavien sävelmien lisäksi kokoelmassa on myös meidän aikamme lauluja, kuten pappismunkki Romanin (Matjušin) tai nunna Julianian (Denisova).

Joitakin lauluja on myös mukautettu Suomen oloihin. Näin on Lintulan ja Valamon luostarille tai Petsamon pyhittäjämarttyreille omistettujen laulujen kohdalla.

Sävelten ja sointujen laaja kirjo tarjoaa kiinnostavaa vaihtelua kaikille, joiden elämässä kristinusko ja laulu ovat tärkeällä sijalla.

Julkaisijana Pyhien Sergein ja Hermanin Veljeskunta iloitsee, kun näiden laulujen myötä avautuu lukuisia ikkunoita kristilliseen perinteeseen, jota Suomessa on tunnettu heikosti tai ei ollenkaan. Laulujen siivet kantavat ja yhdistävät Jumalaa etsiviä! ♦

Sergius Colliander

**Tiedustelut ja tilaukset: www.pshv.fi, puhe-
lin (tiistai–torstai kello 10–14): 0206100490
ISMN 979-0-9001636-6-0 Pyhiinvaeltajan
lauluja Yksiaäninen nuotinnettu laulukirja
ISMN 979-0-9001636-5-3 Pyhiinvaeltajan
lauluja Useampiääninen nuottijulkaisu**

TAIDENÄYTTELY MESTARIN JÄLKI

Suomalaisten mestareiden suurnäyttely kristillisaiheisista teoksista.

Valamon luostarin ainutlaatuisessa näyttelyssä on esillä Suomen kultakauden mestareiden, kuten mm. Helene Schjerfbeckin, Maria Wiikin, Hugo Simbergin, Amelie Lundahlin, Albert Edelfeltin, Juho Rissasen ja Eero Järnefeltin teoksia kristillisistä aiheista. Mukana on myös muiden suomalaisten ja ulkomaalaisten mestareiden taideteoksia 1500–1900-luvulta. Tähän taidenäyttelyyn on poimittu merkittävimmät teokset Suomen laajimmasta suomalaisten ja läntisten taiteilijoiden kristillisaiheisten teosten yksityiskokoelmasta.

Suomalaisista mestareista ehkä merkittävimpänä mukana on Helene Schjerfbeck teoksellaan ”Ylösnousemus” vuodelta 1896. Teos on esityö Ruotsinpyhtään kirkon alttaritauluksi. Hugo Simbergiltä on esillä akvarelli ”Teidän tähtenne”, sekä puhutteleva etsaus ”Kuoleman Puutarha”, Maria Wiikiltä herkkä teos ”Madonna” sekä ”Kristuksen pää” -teos. Juho Rissaselta on

mukana Jeesus-lapsen syntymää kuvaava triptyykki.

Johannes Takasen ”Rebecca kaivolla” on esillä marmorisena versiona. Akseli Gallen-Kallela on mukana teoksellaan ”Ihmiskunnan aamunkoitto” ja Eero Järnefelt Johanneksen kirkon alttaritaulun esityöllä ”Sauluksen kääntymys”. Albert Edelfeltillä on näyttelyssä esityö Vaasan kirkon alttaritaulusta ”Paimenten kumarrus”, Amelie Lundahilta keskiaikaisen kirkon sisäkuvaamaalaus ja Venny Soldan-Brofeldtilla öljyväri ”Jairuksen tytär”.

Ulkomaalaisten mestareiden teoksissa painotus on Maria Magdalena -aiheisilla teoksilla, joista varhaisin näyttelyssä oleva teos on 1500-luvulta. Myös Neitsyt Maria ja Jeesus-lapsi -aihetta on esillä useina eri versioina, varhaisin Rafaellon mukaan 1600-luvulta. ♦

**Näyttely on avoinna 17.1.2015 saakka
Lisätietoja: www.valamo.fi**

Trifon Petsamolaisen jäljissä 3000 kilometriä ja 8500 helmeä

Kirkkovuoden alkaessa syyskuun alussa matkasi pyhiinvaeltajia Etelä- ja Itä-Suomesta sekä Oulusta ja Kemistä Jäämeren äärelle Sevettijärvelle ja Neideniin Trifon Petsamolaisen jalanjäljissä. Vaellusta tehtiin viiden päivän ajan linja-auton tasaisessa kyydissä.

Vaelluksia pyhittäjä Trifonin askelissa on tehty jo vuosikymmenien ajan, aina 1970-luvulta saakka. Monet vaeltavat koltasaamelaisten alueille joka kerta, kun Pyhän Sergein ja Hermanin veljeskunta matkan järjestää.

Aina joukkoon löytää tiensä ensikertalaisia pyhiinvaeltajia kokemaan pohjoisen kaunis ja karu luonto, ortodoksinen rukouksellisuus ja sydänlämpöinen vieraanvaraisuus.

Osallistuin Trifonin vaellukseen ensimmäisen kerran tänä vuonna Trifon Petsamolaisesta juuri mitään tietämättä. Kirkon loppurukouksista pohjoisen pyhittäjän nimi on tuttu, mutta muuten hän, ”koltasaamelaisten apostoli”, oli jäänyt vieraaksi pyhäksi.

Sevettijärven poluilla kulkiessani mietin mikä hänet, tveriläisen papinpojan, toi Lappiin. Millaista elämä oli 1500-luvulla, jolloin hän teki työtään Kuolan alueella kauppiana samalla valistaen ankarissa oloissa elävää saamelaista kolttakansaa. Työ eteni hitaasti eikä ollut helppoa.

”*Tultuasi ensimmäisenä valistajana äärimmäiseen pohjolaan sinä, oi pyhittäjäisämme Trifon ohjasit sen asujat elämään johtavalle tielle uudesti synnyttäen heidät vedestä ja Pyhästä Hengestä.*”

Ensimmäistä kertaa askelissa

Lähdin kiireestä ja kaatosateesta Etelä-Suomesta muita matkaajia tuntematta ja

nousin vaeltajien linja-autoon Kuopiosta.

Seuralaiseksi vaellukselle otin laukkuun mukaan pikkuruisin lasihelmin ommeltavan Kazanin Jumalanäiti helmi-ikonin. Ajattelin josko jo vuosia laatikossa odottanutta ikonia tulisi nyt ommeltua, kun edessä on tuhansia istuttavia kilometrejä ja aikaa. En tuolloin vielä tiennyt, että koltat koristelevat puseronsa, laukkunsa ja päähineensä samanlaisin lasihelmin.

Viiden päivän matka taittui mukavasti osissa eikä mikään päivä ollut liian raskas. Kilometrien kuluessa aloin oivaltaa, että pyhiinvaellus ei ole mikään loma, jossa odotetaan perille pääsyä kilometri kilometriltä. Matkalla ja hetkessä olo riittää. Helmi ja kilometri kerrallaan matka kohti pohjoista taittui laulaen, rukoillen ja muihin vaeltajiin tutustuen.

Aamut linja-autossa alkoivat pitkien rukouksien ja illat päättyivät iltarukouksiin. Matkanjohtajana toiminut isä Sergius ja isä esipaimen, piispa Arseni, kertoivat pyhittäjä Trifonin elämästä ja vastasivat vaeltajien moniin kysymyksiin. Mikä hieno mahdollisuus olikaan vaeltajille saada perusteellisia vastauksia uskonelämän eri kysymyksiin matkan taittuessa.

Helmi-ikoni

Sevettijärven koululaiset myymässä arpoja pyhiinvaeltajille. Piispa Arseni ostoksilla.

Laulun ja rukouksen voimaa

Perillä pohjoisessa, ”Suomen takarivossa”, viivähdimme monissa kirkoissa ja tsasounissa, joissa meidät otettiin lämpöisesti vastaan. Rukoilimme ja lauloimme niin kolttien pyhillä paikoilla Lapin metsissä, hautausmaille ja tsasounissa kuin kosken ja Jäämeren äärellä Oulussa, Ivalossa, Keväjärvellä, Sevettijärvelläkin ja Norjan Neidenissä.

Lauantaina kävimme Sevettijärven koulussa, jossa on 14 oppilasta 6-vuotiaista 16-vuotiaisiin. Oppilaat olivat valmistaneet esityksiä: kolttakatrilja, näytelmä ja Hämähäkki laulettuna neljällä kielellä. Ihania kohtaamisia etelän ja pohjoisen ihmisten välillä.

Sunnuntaina kokoonnuimme Sevettijärven kirkkoon yhteiseen liturgiaan kyläläisten kanssa. Palvelus toimitettiin koltaksi, suomeksi ja norjaksi. Yhdessä laulettu veisut soivat sielun syvyyksissä asti ja liikuttivat ajassa vuosisatoja taaksepäin Pyhittäjä Trifonin askeliin.

Ja se helmi-ikoni – siitä tuli kuin matkapäiväkirja – 3000 kilometriä ja 8500 helmeä. Kristuksen viitan helmistä lähdin Kuopiosta liikkeelle, Rovaniemellä ompelin Neitsyt Marian hupun laskoksia, ja sädekehän kultauksessa kuljin jo Sevettijärvellä. Neitsyt Marian viitan poimujen myötä palasin takaisin Oulusta Kuopioon. ♦

Teksti Kaisa Paavilainen

VIERASKIRJA

Joulun valo

Noin 750 eKr. Jesaja kertoo meille ”Kansa, joka pimeydessä vaelttaa näkee suuren valkeuden; jotka asuvat kuoleman varjon maassa niille loistaa valkeus.” (Jes 9:1) Kuulen tässä Jesajan kertovan, että taivaalle syttyy tähti, jota seuraa Kristuksen valkeus. Ehkä tulkinnessani on jotain henkiökohtaista vääristymää, olenhan tähtitieteilijä.

Mikä oli tähti, joka loisti Kristuksen syntymän aikaan? (Mat 2:1-2, 2:7-10) Tähtien luonteen selvittämiseksi olisi hyvä selvittää tarkka ajan kohta, jolloin tähti näkyi taivaalla. Tässä auttavat Luukkaan evankeliumissa mainitut verollepano ja Kyreniuksen maaherruus. Nämä molemmat löytyvät muistakin sen ajan lähteistä. Tässä on kuitenkin sellainen pieni ongelma, että Herodeksen ja Kyreniuksen valtakausien välissä on usean vuoden väli. On mahdollista, että sanavalinnoissa ei ollut täyttä täsmällisyyttä; kun Herodes oli vallassa, oli Kyrenius suunnilleen samaan aikaan hieman alemmassa virka-asemassa delgaattina. Tämän avulla voidaan rajoittaa Kristuksen syntymän ajankohta noin vuoteen 1-4 eKr. Tämä näennäinen ristiriita voidaan selittää siten, että kun vuonna 525 Dionysius Exiguus yritti laskea perustaa kalenterillemme Kristuksen syntymästä, hän unohti ne 5 vuotta jolloin Augustus käytti nimeä Octavianus.

Mitä tuolloin, noin vuosina 1-4 eKr, näkyi taivaalla? Siitä ei löydy tieteellistä varmuutta. Se näkyi kuitenkin kauan, sillä viisaat miehet ottivat tähdestä suuntaa. ”Tähti” ei ilmeisesti ollut tähden loppuräjähdyks, supernova. Sopivaa komeettaa ei ole löytynyt. Mahdollisesti se oli pienempi räjähtävä tähti: nova. On myös mahdollista, että se olisi ollut poikkeuksellinen tilanne, jolloin Jupiter, Venus ja Saturnus olisivat olleet lähes päällekkäin ja yhdessä loistaneet taivaan kirkkaimpana tähtenä. Tämä tilanne toistui kolmasti puolen vuoden kuluessa.

Riippumatta siitä, mikä tuo tähti oli tähtitieteellisesti, voimme riemuita siitä, että se oli merkinä Kristuksen syntymästä.

Kristus syntyy, kiittäkää!

Harry J. Lehto

Isä Evangelos katsoo Kenian kirkon tulevaisuuteen

Filantropia on myöntänyt stipendin kenialaisen isä Evangelos Thianin väitöskirjaopintoihin. Isä Evangelos, 34, haluaa tutkia Kenian ortodoksisen kirkon lähetystyön historiaa.

– Synnyin Kiambussa, lähellä Nairobiä. Perheeni on köyhä ja olin yhdeksästä lapsesta ainoa, joka pääsi jatkamaan koulua aluokkien jälkeen. Nyt aikuisena olen onnistunut maksamaan myös nuorimman sisaruseni koulumaksut. Lapsuudenperheeni tilanne ei ole juurikaan muuttunut.

Isä Evangeloksella on kolme 2–12 -vuotiaasta lasta.

– Elämämme on aineellisesti vaatimattomaa. Asumme koko suku samassa pihapiirissä yhdessä isovanhempieni, enojeni ja isäni perheiden kanssa. Rukoilen, että jonain päivänä pääsisimme muuttamaan omaan kotiin.

Isä Evangeloksen isoisovanhemmat kuolivat niiden ensimmäisten kenialaisten

perheiden joukkoon, jotka etsivät yhteyden ortodoksisen kirkon kanssa 1920-luvulla.

Valmistuttuaan Nairobien pappisseminaarista isä Evangelos on tehnyt teologisia ja kasvatustieteellisiä opintoja sekä Australiassa että Yhdysvalloissa. Nykyisin isä Evangelos työskentelee Nairobien pappisseminaarin vanhempana luennoitsijana ja varadekaanina. Hänet vihittiin papiksi 10 vuotta sitten.

Isä Evangeloksen uudet opinnot kuuluvat kehitysmaatutkimuksen alaan.

– Tavoitteeni on tutkia ortodoksisen kirkon historiaa Keniassa. Minua kiinnostaa, millainen kirkko oli ennen aktiivista lähetystyön aikaa ja miten lähetystyö on vaikuttanut kirkkoon, niin hyvässä kuin pahassa.

Papiston ammattitaidon monipuolinen kehittäminen on tärkeää.

– Haaveeni on, että Nairobien pappisseminaarin opintoihin kuuluisi tulevaisuu-

dessä teologiaa ja kehitystä yhdistävä opintokokonaisuus. Näin tulevat papit saisivat välineitä seurakuntien ja kirkon jäsenten taloudellisen kehitysentu-

kemiseen. Tähän teemaan sisältyvät talous, maanviljelys, ilmasto ja köyhyys – kaikki Afrikan tulevaisuuden ydinkysymyksiä.

Filantropian joulupaastokeräys ”Saman taivaan alla” tukee Kenian ortodoksisen kirkon kasvatustyötä, Nairobien pappisseminariaa ja lasten hyvinvointia. ♦

Aino Nenola

Isä Evangelos

FILANTROPIA

KANSANKIRKKOJEN TEOLOGISET NEUVOTTELUT

Suomen ortodoksisen kirkon ja Suomen evankelis-luterilaisen kirkon valtuuskuntien väliset kahdenkymmentä teologiset neuvottelut pidettiin Suomen ortodoksisen kirkon kutsusta 21.–22. lokakuuta Oulussa. Neuvottelujen aiheena oli ”kansankirkko teologisena ja käytännöllisenä kysymyksenä”.

Suomen ortodoksisen kirkon valtuuskuntaa johti piispa Arseni muina jäseninä arkkimandriitta Andreas Larikka, TT Pekka Metso, TT Juha Riikonen, paikallisen seurakunnan edustajina kirkkoherra Marko Patronen sekä pastori Tuukka Rantanen. Suomen evankelis-luterilaisen kirkon valtuuskuntaa johti piispa Seppo Häkkinen muina jäseninä kirkkoherra, TT Niilo Pesonen, hiippakuntasihtööri, pastori Kati Jansa, pastori, TT Teemu Kakkuri, pastori, TT Leena Sorsa ja johtava asiantuntija TT Tomi Karttunen.

Neuvottelujen yhteisvetona todettiin, että Suomessa tulee suoda tilaa eri uskonnolle ja vakaumuksille. Ne antavat niin yksilöiden kuin yhteisöjen elämälle merkityksen ja suunnan. Neuvottelujen kautta muistutetaan, että esimerkiksi ihmisoikeusajattelu on paljon velkaa kristillisen uskon korostukselle jokaisen ihmisen ainutkertaisesta arvosta Jumalan kuvana. Huolestuttavaa on uskonnollisen lukutaidottomuuden lisääntyminen ja propagandistinen suhtautuminen uskontoihin.

Kirkoilla tulee olla rohkeutta ja vapaus toimia uskonsa mukaisesti suomalaisessa yhteiskunnassa ja maailmassa. Samalla kirkkojen tulee olla valmiit avoimeen vuoropuheluun. Maailmanlaajuisesti kristinusko kasvaa ja on elinvoimainen. Myös tulevaisuudessa kirkot ovat merkittäviä vaikuttajia yhteiskunnassamme.

TUUKKA RANTANEN

Kokouksen mukaan kirkkoja ja uskonnollisia yhteisöjä tulee maassamme kohdella tasavertaisesti huomioiden maamme historiallinen ja kulttuurinen perinne sekä sen vaikutus uskonnolliseen identiteettiin. Suomalainen kulttuuri muuttuu mm. kansainvälistymisen myötä. Oman tradition sisäistämisen kautta opitaan kunnioittamaan ja ymmärtämään myös toisia.

Yhteisiä teologisia oppikeskusteluja jatketaan. Seuraavat neuvottelut pidetään vuonna 2016 Suomen evankelis-luterilaisen kirkon vastatessa järjestelyistä. Tulevaisuudessa käsiteltäviksi teemoiksi sovittiin alustavasti ”teologisen dialogimme evaluaatio” sekä ”jumalanpalveluselämämme yhteinen perintö”. Vuoden 2015 lopussa järjestetään valmisteleva yhteinen suunnittelukokous.

Ukrainan historiallista taustaa

Kristillisyyden sanotaan tulleen Kiovan kautta Venäjälle Bysantista ja Kiovan olleen Venäjän ensimmäinen valtio. Nykyisen Venäjän mukaan Ukraina ja Venäjä kuuluvat yhteen.

Moskovan ruhtinaat perustelivat näin oikeuttaan hallita venäläisiä ja suojella ortodokseja. Opista syntyi venäläinen keisarius: Venäjän tehtävä on pelastaa maailma moraalaiselta rappiolta ja tuholta.

Dneprin varrelle syntyi viikinkien valtakunta 900-luvulla. Poliittisista syistä sinne perustettiin 900-luvun lopulla ortodoksinen metropoliitan istuin. Bysanttilaisuuden sijaan valtakunta oli keskieuropalainen ja sillä oli yhteyksiä aron turkkilaismaailmaan.

Kiova hajautui 1100-luvulla. Novgorodista tuli Itämeren kauppapasavalta. Volgalle syntyi ruhtinaskuntia, joilla oli siteet islamilaisiin keskuksiin. Kiova menetti asemaansa Galitsialle, Volynialle ja Liettualle.

Tataarivalloitus 1200-luvulla voimisti itää. Metropoliitan istuin siirtyi Moskovaan 1326, ja Moskova valloitti tataarien tuella muita ruhtinaskuntia. Kirkollinen yhteys Ukrainaan loppui, kun Konstantinopoli perusti sinne metropoliittakunnan 1415.

Moskova otti tataariordan paikan 1400-lopulla, ja Liettua eli Ukraina jäi Moskovan, Krimin kaanikunnan ja Puolan väliin. Paikallisohtajat liittou-

tuivat toisiaan vastaan ulkopuolisten tuella, vaihtoivat puolta ja rosvosivat kaikkia.

Puola ja Moskova yrittivät jakaa aluetta. Lopulta Moskova voitti ja liitti Ukrainan valtaansa 1600-luvun loppuun mennessä. Ukrainan kirkosta tuli osa Moskovan patriarkaattia.

Ukraina oli länsimaistunut 1200-luvun jälkeen, kun Moskova oli itämaistunut. Osasta ortodokseja oli tullut Rooman alainen uniaattikirkko. Kiovaan oli perustettu jesuiitta-akatemia ja ukrainalainen ortodoksia oli kreikkalaistettu ennen Moskovan Nikonin reformeja.

Pietari Suuri käytti ukrainalaisopineistoa uudistustensa tukena 1700-luvun alussa. Kun venäläinen kansallismielisyys nousi, ryhdyttiin Ukrainaa "venäläistämään". Kirkon kalenteri moskovaalaistettiin ja muinaishistoria selitettiin Venäjän esihistoriaksi.

Kun Euroopassa Suomi mukaan lukien syntyi käsitys omasta kansakunnasta 1800-luvulla, jäi ukrainalainen identiteetti paikallistunteeksi venäläistämisen jaloissa. Ukrainasta ei tullut kansallisesti yhtenäistä aluetta, jonka väestöllä olisi uskomus omaan historialliseen kohtaloonsa. Alueet muodostuivat poikkeaviksi kokonaisuuksiksi (podolialaisiksi, donetskilaisiksi, kasakoiksi), joita yhdisti kuuluminen venäläiseen heimoperheeseen ja ortodoksiseen kirkkoon. ♦

Jukka Korpela

media

YLE Radio 1

- 30.11. Liturgia** klo 11–12,
Kaikkien pyhien tsasouna, Lohja
6.12. Liturgia klo 10–11, Pyhän
Nikolaoksen kirkko, Joensuu
12.12. Aftonandakt kl.19.15
fader Sergius Colliander
14.12. Liturgia klo 11–12,
Pyhän Kolminaisuuden kirkko, Lahti
16.12. Iltahartaus klo 18.50,
arkkipiispa Leo
20.12. Aamuhartaus klo 6.15 ja 7.50,
kirkkoherra Matti Wallgren
24.12. Suuri ehtoopalvelus klo 18–18.40,
Pyhän Nikolaoksen kirkko, Vaasa
25.12. Liturgia klo 8–9,
Pyhän Nikolaoksen kirkko, Vaasa
31.12. Ehtoopalvelus klo 18–18.40,
Pyhän Nikolaoksen katedraali, Kuopio
11.1. Liturgia klo 11–12,
Uspenskin katedraali, Helsinki
1.2. Liturgia klo 11–12,
Pyhän Profeetta Elian kirkko, Ilomantsi
20.1. Iltahartaus klo 18.50,
Filantropian projektipäällikkö Aino Nenola
7.2. Aamuhartaus klo 6.15 ja 7.50,
arkkipiispan teologinen erityisavustaja
Outi Vasko
8.2. Liturgia klo 11–12,
Johannes Teologin kirkko, Pori
17.2. Iltahartaus klo 18.50,
kanttori Jooa Sotefeff-Wilson
18.2. Katumuskanoni klo18,
Pyhän ylienkei Mikaelin kirkko, Mikkeli

**Palvelukset kuunneltavissa myös
Yleisradion internetsivuilla.**

Televisiojumalanpalvelus YLE TV1

Pe 26.12. Liturgia klo 10,
Kristuksen taivaaseenastumisen kirkko,
Vantaa.

Rakkaudella kirjoitetut muistelmat

Arkkipiispa Leo: Mustelmat. Karjalan Kielen Seura ry 2014, 253 sivua.

Arkkipiispa Leo julkaisi teoksen ”Mustelmat” suomen ja karjalan kielillä. Nimi ”Mustelmat” on karjalankielinen vastine suomen kielen muistelmille. Teos sopii myös karjalan kielen oppimateriaaliksi ja on taitettu siten, että kunkin aukeaman vasen sivu on karjalaksi, oikea suomeksi. Muistelmien karjala on salmilaista sukua olevan arkkipiispan lapsuudenkodissaan oppimaa.

Kaunokirjallinen teos kertoo arkkipiispan yksityisestä elämänsästä, mutta vaikenee virkauran vaiheista. Mustelmat alkavat marraskuuisesta aamusta vuonna 1939, jolloin taivaanranta syttyi tuleen ja alkoi karjalaisten evakkotie. Kaukana omalta maalta syntyneen karjalaispojan ensimmäinen koti oli tuvan nurkkaan pahvisseinällä eristetty tila. Sodan päätyttyä siviiliin palannut isä raivasi pellon ja pystytti talon. Elämä oli vähästä koottua.

Sota oli hajottanut karjalaisperheet kauaksi toisistaan. Aina ei ollut tietoa omaisten osoitteista ja huoli ja kaipaus vaivasivat. Ilon aiheitaikin koettiin, kun sisaruksia syntyi. Äiti pesi vaipat lähteessä tai järven, ja loi heinää seipäille vauva pärekorissa pellon pientareella. Lauantaina syötiin piiraita, äidin rakkaudella

ja karjalaisella taidolla kypsentyä. Äiti myös saatteli poikansa koulutielle, joka sittemmin johti pappisseminaariin asti.

Valta vaihtui naapurimaassa ja kotiseudulle Karjalaan oli taas mahdollista päästä. Isä oli liian monta muuttoa tehnyt, eikä halunnut nähdä vieraan asuttamaa kotiaan. Äiti lähti viimeiselle matkalleen raskaan elämäntyön liian aikaisin uuvuttamana. Ikuisen rajan taakse siirtyneet läheiset, vanhemmat ja nuorena menettänyt puoliso, säilyivät muistoissa aina yhtä rakkaina.

”Mustelmia” -teos on henkilökohtaisten elämänvaiheiden lisäksi lämminhenkinen menneen elämänmenon kuvaus. Se kertoo nykylukijalle ajasta, jolloin jokaiselle löytyi askareita, työtä ja taitoa kunnioitettiin. Välinpitämättömyyden, piittaamattomuuden ja arvottomuuden aika koittaa vasta myöhemmin.

”Mustelmien” yksittäisiä sivuja lukee itsenäisinä ajatelmoina, elämän kypsyttämisenä runon säkeinä. Tekstissä välittyy rakkaus maahan ja sitä viljelleisiin lähimmäisiin, menneeseen ja tulevaan. Arkkipiispa omistaakin teoksen pienelle lapsenlapselleen siinä toivossa, että ”karjalainen kulttuuri herättäisi Sinussa kiinnostusta niin, että Sinunkin tahtosi voimasta se kaikissa piirteisään, myös kielessään, elämän uskossaan ja uskonnossaan eläisi ylväästi ja yhä vahvistuisi.” Voiko kauniimpaa perintöä jättää?

Tuija Saarinen

Riikka Juvonen: Valon paletti, retkiä värien maailmaan, 102s, Kirjapaja, Helsinki, 2014

Riikka Juvonen varottaa heti kirjansa alussa: ”Tämä kirja ei ole akateeminen tutkimus saati kaiken kattava tietolähde vaan pieni puraisu värien kiehtovasta maailmasta.” Hän lupaa kertoa tarinoita ja kulttuurihistoriaa itselleen läheisistä väreihin liittyvistä asioista. Sen lupauksen tämä kirjanen toteuttaa.

Kirjoittaja kertoo subjektiivisista värikokemuksistaan ja liittämään niihin muistelmiaan taiteilijoista ja heidän teoksistaan. Painotus on värisymboliikalla ja värien emotionaalisilla vaikutuksilla. Kirjoittajan asenteet tuovat kyllä mieleen opettajan, joka kertoessaan mielipiteitään lisäsi että, ”eikö niin lapset”. Tämä tulee näkyviin mm. lauserakenteissa ”Sininen on suomalaisten lempiväri” tai ”Ilman punaista saattaisimme pakahtua patoutuneisiin tunteisiimme.” Tämä asenne voi ärsyttää lukijaa, joka voi ajatella, että taideteoksen vaikuttavuus syntyy kokonaisuudesta, ei värisistä tai niiden symboliikasta.

Mielenkiintoinen on kirjoittajan tapa liittää väri tunnetiloihinsa. Tästä kertovat mm. kappaleiden nimet: Punainen ei kysy lupaa tai Kädenlämpöinen ruskea. Juuri synesthesioiden käyttäminen, jolloin väriä kuvataan toisen aistimuksen (”Sininen, joka polttaa melkein silmät päästä”) tai emotionaalisen kokemuksen termein (”...punainen kertoo rakkaudesta ja intohimosta...”) tekee kirjas-

ta kiinnostavan. Joskus ajatuksen rientoa olisi voinut rajoittaa, esim. mitä Troijan löytö ja löytäjä Schliemann tekevät indigosinisen esittelyssä?

Kirjan käsitteet eivät aina ole tarkkoja. Teokselle keskeinen ’symboli’-sana esiintyy vaihtelevissa merkityksissä. Siirtyminen tarinoista taidehistoriaan tai mytologiasta kemiallisiin faktoihin on nopeaa. Lukija ei aina ymmärrä mikä on faktaa mikä tarinaa. Mutta juuri tämä laaja-alainen liikkuvuus saa ihaillemaan kirjoittajan ammattitaitoa taiteilijana; hänen tietomääräänsä ja herkkää tajunnanvirtaansa.

Ikonimaalarin näkökulmasta kirja jättää toivomisen varaa. Painopiste on akvarelleissa ja öljymaaleissa ei jauheväreissä, painotus on värin kokemisessa ei ’maaliaineissa’, vaikka teoksen nimessä onkin sana ’paletti’. Värimäärittelyissä ei riittävästi korostu nykävärien tekninen alkuperä.

Värien myrkyllisyyden esittely ei ole aina loogista. Mielestäni kaikissa väriaineista käsittelevissä kirjoissa tulisi huomioida värien mahdollinen myrkyllisyys. Osa väreistä on poistunut valikoimasta juuri niiden vaarallisuuden vuoksi. Jo aloitteleva ikonimaalari oppii miten värit hävitetään ja sielut pestään tai vedet käsitellään, ettei raskasmetalleja kerry ympäristöön.

Kirja käy mielenkiintoista keskustelua siitä, kuinka monella tavalla värit voidaan kokea. Samoin se täyttää ne odotukset, joita on värit voimakkaasti kokevilla ihmisillä.

Jyrki Pouta

Церковные праздники

KONSTANTIN STREKACHEV

Первое на что обращает внимание каждый открывающий церковный календарь это большое количество всевозможных праздников. Здесь и великие церковные праздники, посвященные воспоминаниям различных событий библейской или церковной истории, и дни памяти чудотворных икон и многочисленных святых угодников, горячо любимых церковными чадами. Церковный календарь поистине пестрит праздничным красным шрифтом.

Но какой смысл Церковь вкладывает в понятие «праздник»? Почему их так много и как правильно «отпраздновать праздник»?

Если дословно воспринять смысл слова «праздник», то оно происходит от слова «праздность», то есть «ничегонеделание», просто день для отдыха. Но в подобном светском понимании смысла церковного праздника таится существенная опасность, потому что при таком количестве праздников в церковном календаре можно и весь год провести в праздности.

Такое понимание смысла праздника обличал Господь в фарисеях, охраняющих святость ветхозаветной субботы. Ведь ими руководила та же логика, ибо слово «суббота» с еврейского переводится как «покой», поэтому они и запрещали любые дела в этот день, пусть даже добрые дела по отношению к своим ближним. По этой причине они и обвиняли Христа, Который совершал

исцеления в субботу. Их глаза, помутневшие от внешних обрядов и суеверных традиций, не замечали величие Христовых чудес, они видели в исцелении людей только профессиональную деятельность врача, которой не надлежит заниматься в субботу.

Обличая в своих проповедях это фарисейское лицемерие, Господь постоянно указывал на истинный смысл праздника как духовного торжества, в первую очередь служащего прославлению Самого Бога.

Важным свойством богослужебного воспоминания церковного праздника для христианина является не только его молитвенное празднование или его нравственное осмысление, но в большей степени, его мистическая актуализация в настоящем моменте времени, позволяющая верующему более полно приобщиться к спасительным дарам данного события.

Это означает, что церковный праздник, хоть и имеет определенные временные рамки и исторические традиции, о которых сообщает нам календарь, в своем глубинном смысле призван свидетельствовать нам о вечности. В этом он подобен иконе, которая, имея каноническую форму – вещественный образ, свидетельствует нам о своем первообразе, о том, кто на ней изображен. Молящийся перед иконой находится в реальном мистическом общении с тем к кому обращает свои молитвы. Человек,

истинно встречающий церковный праздник, становится полноценным соучастником торжества, а стало быть и сопричастником всей его полноты, всех его благодатных даров.

Праздник приобщает нас к той духовной радости, о которой говорит нам апостол Павел: «Радуйтесь всегда в Господе; и еще говорю: радуйтесь» (Фил. 4,4). О ней говорит нам Господь: «и возрадуется сердце ваше, и радости вашей никто не отнимет у вас» (Ин. 16,22).

В этой праздничной радости мы приобщаемся Божественной Любви. Поэтому очень важно для нас в праздничный день принести Богу достойную благодарность за Его благодеяния, ибо Он и есть источник любого церковного торжества. Даже когда мы празднуем день памяти святого угодника, то в первую очередь, прославляем Бога как источника святости, о чем Церковь воспевает хвалебными словами псалмопевца Давида: «Дивен Бог во святых своих, Бог Израилев» (Пс. 67,36).

И конечно, наполнив себя праздничной радостью и освятив себя его благодатными дарами, постараемся ощутить горячую потребность поделиться своим опытом переживания христианского праздника со своими ближними, чтобы и они вместе с нами вошли в «радость Господа».

протоиерей Константин Стрекачев

Surussa kanssanne...
Lämminhenkistä ja asiantuntevaa
käytännön apua kaikissa
bautajaisasioihin
liittyvissä järjestelyissä.

Joensuun Hautaustoimisto
Leo Vatanen

Yläsatamakatu 10, Joensuu
 puh. (013) 223 633 • päivystys 0400 271 956
 Palvelemme ark. 9–17, la 7–12
 leo.vatanen@elisanet.fi • www.leovatanen.fi

KODINKONELIIKE

KoneKärki

Karjalankatu 1, Joensuu • puh. 013 312 717

RUTIINEISTA POTKUA!

Järjestyttävä yhdistyksen arkeen

Valamon opisto pe-su 23.–25.1.2015

Sanalla rutiini on monien mielestä kielteinen lataus. Kuitenkin rutiinit vapauttavat energiaa varsinaiseen toimintaan, sen si-
 sällön suunnitteluun ja toteuttamiseen. Yhdistyksen yksinker-
 taisesti ja joustavasti toteutetut tarpeelliset hallintotoimet eivät
 ole monimutkaisia eivätkä vaikeita. Jos näihin asioihin jonkin
 verran paneutuu ja keskittyy, huomaa niiden kanssa elämisen
 olevan ihan tarkoituksenmukaista!

Kurssin lähtökohtana ovat Pyhien Sergein ja Hermanin
 Veljeskunnan alaostoina toimivien yhdistysten tarpeet. Kurs-
 siaineistona toimii veljeskunnan Alaostasto-opas. Kurssista on
 olennaista hyötyä kaikille, jotka toimivat pienten yhdistysten
 puitteissa.

Kurssia ohjaavat Martti Kähkönen ja Sergius Colliander.

Vuoden 2015 lopussa järjestetään valmistelevalle yhteinen suun-
 nitelukokous.

Aamun Koiton seuraava
numero ilmestyy 16.2.2015
ja sen teemana on "Tähän
kirkkoa tarvitaan".

AAMUN KOITTO

Kyllä, haluan tilata Aamun Koitto -lehden
(viisi numeroa vuodessa)

Tilaushinnat 1.1.2014 alkaen	Alv. 0 %	Alv. 10 %
☐ Kestotilaus 5 nroa, kotimaa	35 €	39 €
☐ Määräaikainen 5 nroa, kotimaa	35 €	39 €
☐ Opiskelijatilaus 5 nroa, kotimaa	30 €	33 €
☐ Tutustumistarjous 3 nroa, kotimaa	21 €	24 €
☐ EU-maat, 5 nroa	50 €	55 €
☐ Muut maat, 5 nroa	55 €	61 €
☐ Olen ort. srk jäsen		

Lehden saajan nimi

Lähiosoite

Postinumero ja -toimipaikka

Puhelin

Sähköposti

Maksajan (ellei saaja) nimi

Lähiosoite

Postinumero ja -toimipaikka

Puhelin

Sähköposti

Tunnus 5005390
 70103 Vastaus-
 lähetykset

**AAMUN
 KOITTO**

Vastanottaja
 maksaa posti-
 maksun (vain
 tilaukset)

SAMAN TAIVAAN ALLA

Joulupaastokeräys 15.11.–31.12.2014

Minä katselen taivasta, sinun kättesi työtä,
kuuta ja tähtiä, jotka olet asettanut paikoilleen.
Mikä on ihminen! Kuitenkin pidät hänestä huolen.
 (Ps.8:4–5)

**PAASTOKERÄYS TUKEE KENIAN
 ORTODOKSISEN KIRKON KASVA-
 TUSTYÖTÄ, PAPISTON KOULUTUSTA
 JA LASTEN HYVINVOINTIA.**

Filantropian keräystili
FI53 5480 0520 0233 08
Viitenumero 12409

Filantropia

ORTODOKSISEN KIRKON
 KANSAINVÄLINEN DIAKONIA
 JA LÄHETYSTYÖ

www.filantropia.fi

Keräyslupa: 2020/2013/3595. Keräyslupa on voimassa 1.1.2014–31.12.2015 koko Suomen
 alueella Ahvenanmaata lukuun ottamatta. Keräyksen varat käytetään kansainväliseen työhön
 aineellisen hädän lievittämiseksi ja ihmisten perustarpeiden varmistamiseksi.

Lämpimät kiitokset

KP arkkipiispa Leolle saamistamme piispallisista siunauskirjoista Ilomantsin ortodoksisen seurakunnan piispan-tarkastuksen yhteydessä 19.10.2014.

Ritva Huurinainen
Oiva Puruskainen

Elma Mononen
Ingve Løstedt

Suuret passibot

KP Arhijepiskoppu Leol da Arhijemandriittu Sergeil da monasterin vellil minun suajus Pyhän Karitsan Ritarikunnan mitalis.

Anja Rovio

Sydämelliset kiitokseni
merkkipäivääni muistaneille.

Rovasti Kauko Salminen

Taidenäyttely

MESTARIN JÄLKI

16.9.2014–17.1.2015

KIIREETÖNTÄ OPPIMISTA LEVOLLISESSA YMPÄRISTÖSSÄ

Hiljaisuuden retiriitti 10.–14.12.

Ortodoksisuus tutuksi "Herra armahda" 16.–18.1.2015

Rikasta minua -parisuhdekurssi 23.–25.1.2015

Hopeatyön alkeet 29.1.–1.2.2015

Jakamattoman kirkon kuvaperintö 6.–8.2.2015

Myytin matkassa 20.–22.2.2015

Lisätietoja ja ilmoittautumiset

ma–pe klo 9–15 puh. 017-570 1401

kurssit@valamo.fi www.valamo.fi/opisto

VALAMON KIRJAKERHO

Uutta ortodoksista kirjallisuutta kotiin kannettuna
alennettuun hintoihin. Liity sinäkin Valamon kirjakerhoon!

Lisätietoja: www.valamo.fi/kirjakerho

valamon.kirjakerho@valamo.fi puh. 044 4259 210

Asiantuntijan matkassa®

Tsaarinajan tunnelmaa ja slaavilaista nostalgiaa Jokiristeily Moskovasta Pietariin

13.–20.7. Moskovajoki, Volga, Valkeajärvi, Ääninen, Syväri, Laatokka, Neva
Moskova - Uglich - Jaroslavl - Goritsy - Kizhi - Mandrogi - Pietari

Risteilyisäntä Jyrki Härkönen. Asiantuntijaluennointisija ev Sampo Ahto, päätoimittaja Jyrki Härkönen ja Pirkko Mäkinen. Tunnelmaa Volgalla, Äänisen aalloilla ja Laatokan laineilla luo Kai Hyttinen.

Risteily kulkee mahtavaa Volgajokea pitkin suomensukuisten vepsäläisten ja karjalaisten vanhojen asuinsijojen halki Pietariin. Reitille mahtuu useita UNESCO:n maailmanperintökohteita: Kirilli Ferapontovin luostari, Jaroslavl'n kaupungin kremlin ja Kizhin puukirkot.

Risteilyhint / hlö

C4	846 €
C2	1156 €
B2 (2. kansi)	1356 €
B2 (3. kansi)	1486 €
A2	1698 €
A1	1968 €
Myynti nais- ja miespaikkoja hytteihin C2 ja B2 (2 kansi)	

Ennako-
varaajan etu
-50€
Voimassa
31.1.2015

Jyrki Härkönen

Pirkko Mäkinen

Kai Hyttinen

Sampo Ahto

Tulossa

Piispa Arseni

Piispa Arsenin opastamat matkat

- Ikonin tie - Pohjois-Kreikka
- Laatokan Valamo
- Laatokan luostarit Valamo ja Koneviitsa

mts. lomalinja.fi tai tilaa matkaohjelma toimistostamme!

Lomalinja

Asiantuntijan matkassa®

010 289 8100 010 289 8101 ryhmät 010 289 8102 (Hki)

Puhelut 8,35 snt/puh +17,17 snt/min. Palvelumaksu 19€/varaus.

24 h verkkokaupasta www.lomalinja.fi

Pyhien isien opetuksia juhlasta

Älä antaudu juhlapäivinä viininjuontiin, vaan käytä ne mielesi uudistamiseen ja sielusi puhdistamiseen. Jos mässäilet ruoalla ja viinillä, vihastutat sen pyhän ihmisen, jonka kunniaksi juhlaa vietetään

Meitä kehoitetaan valvomaan – rukoillen sekä psalmeja lukien ja laulaen – joka hetki ja erityisesti juhlapäivinä. Valvomista harrastava munkki herkistää mielensä sielulle hyödyllisiin tutkiskeluihin; runsas uni taas turruttaa mielen. Pidä kuitenkin varasi, ettet valvoessasi lankea tyhjänpuhumiseen ja tuhlaa aikaasi pahoihin ajatuksiin. Parempi on näet nukkua kuin kuluttaa aikaansa turhiin puheisiin ja ajatuksiin.

Pyhä Teodoros, Edessan piispa

Kun Jumala sääti sapatin, uudenkuun juhlan ja muiden juhlien kunnioituksen, Hän ei tarkoittanut eikä tahtonut, että ihmiset kunnioittaisivat päiviä sellaisinaan. Sehän olisi merkinnyt käskyä ”palvella luotua Luojan sijaan” (Room.1:25), siinä mielessä, että päivät sinänsä muka ansaitsisivat kunnioitusta ja niitä tulisi sen tähden palvoa. Säättämällä päivien kunnioituksen Jumala päinvastoin kehotti vertauskuvallisesti kunnioittamaan Jumalaa itseään. Jumala itse on sapatti, sillä Hänessä löydämme levon elämän uurastuksesta ja huolista, ja Hänessä päätyvät vanhurskaan kilvoitusvaivat. Hän on myös pääsiäinen, sillä Hän on niiden vapauttaja, joita synti on pitänyt katkerassa orjuudessaan. Hän

on helluntai, koska Hän on kaikkien luotujen alku ja loppu ja niiden luonnollisen olemassaolon peruste. – Siten laki johtaa turmioon ne, jotka tulkitsevat sitä kirjaimellisesti tai pinnallisesti. Se saa heidät palvomaan ennemmin luotua kuin Luojaa ja kunnioittamaan pyhänä sellaista, mikä on luotu ihmistä varten – ja niin he sivuuttavat Hänet, jota varten heidät itsensä on luotu.

Pyhittäjä Simeon Uusi-Teologi

Suomentanut nunna Kristoduli